

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ

Της Αικατερίνης Καρπαθίου

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια :Λίλιαν Μήτρου

Σάμος 05-03-2020

Αφιέρωση

Την παρούσα εργασία αφιερώνω στα παιδιά μου Κωνσταντίνο και Ευτυχία

.

.

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια αυτής της εργασίας κα Λίλιαν Μήτρου , η οποία με την άψογη καθοδήγησή της με βοήθησε να την ολοκληρώσω. Ευχαριστώ όλους τους καθηγητές του Τμήματος ΜΠΕΣ του πανεπιστημίου Αιγαίου για τις γνώσεις που πήρα. Τέλος ευχαριστώ ιδιαιτέρως τον πατέρα μου που ήταν δίπλα σου σ' όλη αυτή την προσπάθεια και όλη την οικογένειά μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στόχος της παρούσας εργασίας , αποτελεί η δημιουργία ενός περιβάλλοντος προστασίας του «ευαίσθητου» προσωπικού δεδομένου που αφορά τις ποινικές καταδίκες ενός φυσικού προσώπου, οι οποίες αποτυπώνονται στο δελτίο ποινικού μητρώου. Η εξεύρεση **των επαρκών εγγυήσεων και αναγκαίων μέτρων**, θα εξασφαλίσουν την μέγιστη δυνατή προστασία αυτού του προσωπικού δεδομένου , χωρίς να θίγεται ο ρόλος του Κράτους, ως προς την προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος, το οποίο σε κάθε περίπτωση προτάσσεται, περιορίζοντας το ατομικό δικαίωμα. Η ευαισθητοποίηση του ανθρώπινου παράγοντα , αποτελεί το βασικό πυλώνα επίτευξης ενός τέτοιου στόχου.

Το γενικό μέρος της εργασίας, είναι αφιερωμένο στην περιγραφή του νομικού πλαισίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Μέσα από την ιστορική αναδρομή, περιγράφονται οι λόγοι που οδήγησαν στην ψήφιση του Γενικού Κανονισμού προστασίας προσωπικών δεδομένων στο εξής ΓΚΠΔ, οι αρχές που τον διέπουν και οι καινοτομίες τις οποίες εισήγαγε.

Περαιτέρω γίνεται μια σύντομη παρουσίαση του Ελληνικού Νόμου 4624/2019, ο οποίος περιλαμβάνει **μέτρα για την εφαρμογή** του ΓΚΠΔ και ενσωματώνει την Ευρωπαϊκή οδηγία 2016/680 ΕΕ, η οποία ρυθμίζει την προστασία των δεδομένων αυτών κυρίως στις δημόσιες , σε σχέση με τα ποινικά αδικήματα. Στο τέλος του γενικού μέρους περιγράφεται τι ισχύει στο δημόσιο τομέα και στις Δικαστικές υπηρεσίες.

Μέσα από την περιγραφή που επιχειρείται στο ειδικό μέρος και αφορά το περιεχόμενο, τους αποδέκτες και κυρίως τους σκοπούς για τους οποίους εκδίδεται το δελτίο ποινικού μητρώου που απεικονίζει την «ποινική βιογραφία» του ατόμου , καθίσταται σαφές, πόσο μεγάλος αντίκτυπος υπάρχει στις πτυχές της ανθρώπινης προσωπικότητας και αξίας και πόσο σημαντική είναι η προστασία του .

Η περιγραφή , ο τρόπος τήρησης και η επεξεργασία του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος «ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ» παρουσιάστηκε με στόχο , τον εντοπισμό των αδυναμιών ως προς την ορθή τήρηση του και την εξάλειψη αυτών , κατά το δυνατόν.

Λέξεις-κλειδιά:Προσωπικά δεδομένα,ποινικό μητρώο,Δικαστικές υπηρεσίες

ABSTRACT

The purpose of this project is to create an environment for the protection of 'sensitive' personal data with regard to the criminal convictions of a natural person, which are reflected on his criminal record. Finding the sufficient guaranties and the necessary measures will secure its maximum possible protection, without being reproved the role of the State ,as it concerns the defending of the public interest, which is in any case in priority, by limiting the individual right.

Raising awareness on the human factor is the key pillar of achieving such a goal.

The main part of this project is dedicated in describing the legal framework for the protection of personal data. Throughout the historical background are described the reasons which led to the adoption of the General Data Protection Regulation ,from now on (GDPR), the principles governing it and all the innovations which have been introduced.

Further on , a brief presentation of the Greek Law 4624/2019,is taking place, which includes measures for the implementation of the GDPR and incorporates the EU Directive 2016/680, that regulates the protection of such data mainly in public authorities when it comes to criminal offenses .At the end of the main part ,it is described what is applied to the public sector and the Judicial Services.

Through the description attempted in the specific part concerning the content, the recipients, and mainly the purposes for which a criminal record that reflects the person's "criminal biography" is issued, it becomes clear, how much impact that has on aspects of human personality and values.

The manner of maintenance, process and elaboration, of the complete information system "NATIONAL CRIMINAL REGISTER" was presented with the purpose of identifying any weaknesses concerning its proper function and eliminating them the most possible.

Key-words: personal data, criminal records,Judicial services

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1.1 Εισαγωγή.....σελ.9	
1.2 Ορισμοίσελ.11	
1.3 Νομικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων στο διεθνές περιβάλλον.....σελ 16	
1.4 Νομικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων στο Ευρωπαϊκό περιβάλλον.....σελ 18	
1.4.1 Πρώτη γενιά νομοθετημάτων.....σελ18	
1.4.2Δεύτερη γενιά νομοθετημάτων.....σελ19	
1.4.3Τρίτη γενιά νομοθετημάτων.....σελ20	
1.4.4 Η μετάβαση στον ΓΚΠΔ.....σελ22	
1.4.5.Γενικές αρχές του ΓΚΠΔ – Συνέπειες παραβίασης των Αρχών.....σελ 30	
1.4.6 Οι νομικές βάσεις επεξεργασίας στον ΓΚΠΔ.....σελ 34	
1.5 Ιστορική ανασκόπηση στον Ελληνικό χώρο.....σελ40	
1.6 Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στο δημόσιο τομέα..σελ 42	
1.6.1 Τι προβλέπει ο ΓΚΠΔ για το δημόσιο τομέασελ.43	
1.6.2. Ν 4624/2019 για το δημόσιο τομέα.....σελ 55	
1.6.3 Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στις Δικαστικές Υπηρεσίες.....σελ.65	

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ

1.1.1	Εισαγωγή για τα ποινικά μητρώα	σελ. 70
1.1.2	Υπηρεσίες τήρησης.....	σελ. 74
1.1.3	Περιεχόμενο ποινικού μητρώου.....	σελ 75
1.1.4	Κατηγορίες- περιεχόμενο κατά κατηγορία - αποδέκτες - σκοπός χρήσης.....	σελ. 76
1.1.5	ECRIS Ευρωπαϊκό πληροφοριακό σύστημα ΠΜ.....	σελ. 82
1.1.6	ECRIS-TCN Πληροφοριακό σύστημα για πολίτες τρίτων Χωρών.....	σελ .84
1.1.7	Αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ.....	σελ .87
1.1.8	Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα ΕΠΜ.....	σελ.90

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αλματώδης ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και του Κυβερνοχώρου έχουν δημιουργήσει τεράστιες επιπτώσεις στην οργάνωση του Κράτους και της κοινωνίας. Πέραν των αυταπόδεικτων πλεονεκτημάτων, η διάδοση και διασπορά των πληροφοριών, πολλές φορές, θέτει σε κίνδυνο, τα συνταγματικά δικαιώματα των πολιτών, που αφορούν τη συλλογή, την επεξεργασία, τη μετάδοση και τη διάθεση των προϊόντων της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών. [1]

Για τους παραπάνω λόγους γεννήθηκε η ανάγκη θέσπισης ειδικών κανόνων και νομοθετικών ρυθμίσεων για την προστασία των παραπάνω δικαιωμάτων. Έτσι γεννήθηκε το δίκαιο της Πληροφορίας. Ωστόσο, αυτή η προστασία δεν πρέπει να περιορίζει το δικαίωμα, στην πληροφόρηση των Κρατικών φορέων για έλεγχο των προσωπικών δεδομένων προκειμένου να διασφαλιστεί η έννομη τάξη. Στην παρούσα μελέτη αναλύεται ένα ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο, το ποινικό μητρώο.

Στόχοι της μελέτης είναι: 1) η ανάδειξη των πτυχών του προβλήματος που αφορά την σύγκρουση, από τη μια, της προστασίας του ευαίσθητου προσωπικού δεδομένου του πολίτη και του δικαιώματος στην πληροφόρηση του Κρατικού φορέα από την άλλη, προκειμένου να διασφαλίζεται το δημοκρατικό πολίτευμα και το Κράτος δικαίου. 2) Η χάραξη συγκεκριμένης στρατηγικής προστασίας του ευαίσθητου αυτού προσωπικού δεδομένου από τον υπεύθυνο επεξεργασίας που είναι στην προκειμένη περίπτωση το Υπουργείο Δικαιοσύνης, με κύριο πυλώνα την ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των εκτελούντων την επεξεργασία, καθώς και η αναβάθμιση του ΟΠΣ «ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ» με απώτερο στόχο την καλύτερη δυνατή προστασία των εκτελούντων την επεξεργασία, των πολιτών και του Κράτους δικαίου.

[1] Ιγγλεζάκης Ιωάννης, Δίκαιο της Πληροφορικής, Β Έκδοση, σελ 4

Στο Γενικό μέρος, θα αναλυθεί η βασική ορολογία του δικαίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, προκειμένου να εξοικειωθεί ο αναγνώστης, θα γίνει αναφορά στην ιστορική αναδρομή και στη νομοθεσία που ισχύει, τις γενικές Αρχές που διέπουν το Νέο Δίκαιο της Πληροφορίας , με ειδική αναφορά στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και την ανάγκη αυξημένης νομικής προστασίας τους και ανάλυση της προστασίας των δεδομένων αυτών, στον δημόσιο τομέα και ειδικότερα στα Δικαστήρια .

Στο Ειδικό μέρος , θα γίνει αναφορά στο νομικό πλαίσιο, το περιεχόμενο των ποινικών μητρώων ,τα είδη τους , την διαδικασίας τήρησης τους όπως στο νόμο προβλέπονται και θα εκτεθούν οι κυρώσεις της μη τήρησης της προστασίας των ευαίσθητων αυτών προσωπικών δεδομένων .Τέλος , θα γίνει μια σύντομη παρουσίαση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού συστήματος « Εθνικό Ποινικό Μητρώο.»

Εν κατακλείδι, θα εξαχθούν συμπεράσματα με στόχο την καλύτερη δυνατή στάθμιση **της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** του υποκειμένου και της ανάγκης του Κρατικού μηχανισμού για πληροφόρηση, με στόχο **την προστασία του δημοσίου συμφέροντος και της έννομης τάξης** .

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

1. 2. ΟΡΙΣΜΟΙ

Για την προσέγγιση του μελετητή, στο δίκαιο της προστασίας προσωπικών δεδομένων, κρίνεται σκόπιμη η ανάλυση της χρησιμοποιούμενης ορολογίας και η γνώση των βασικών όρων.

1.2.1.Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποτελούν οι διαφορετικές πληροφορίες, οι οποίες, εάν συγκεντρωθούν όλες μαζί, μπορούν να οδηγήσουν στην ταυτοποίηση ενός συγκεκριμένου φυσικού προσώπου, το οποίο βρίσκεται εν ζωή και ονομάζεται **υποκείμενο των δεδομένων**. Πληροφορίες όπως το όνομα, το επάγγελμα, η οικογενειακή κατάσταση, η ηλικία, ο τόπος κατοικίας, η φυλετική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, η θρησκεία, οι φιλοσοφικές απόψεις, η συνδικαλιστική δράση, η υγεία, η ερωτική ζωή και οι τυχόν ποινικές διώξεις και καταδίκες αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Επιπρόσθετα, ο γενικός Κανονισμός εισήγαγε την έννοια των επιγραμματικών αναγνωριστικών στοιχείων τα οποία παρέχονται από τις συσκευές, τις εφαρμογές, τα εργαλεία και τα πρωτοκόλλα τους, αρκεί να υπάρχει δυνατότητα εξακρίβωσης του προσώπου. Σ αυτά ανήκουν οι διευθύνσεις διαδικτυακού πρωτοκόλλου, οι ετικέτες αναγνώρισης μέσω ραδιοσυχνοτήτων, οι διευθύνσεις IP ^[1^α]

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διακρίνονται στα « εν γένει» και «ειδικών κατηγοριών».

1.2.2 «Εν γένει» προσωπικά δεδομένα είναι οι πληροφορίες ανεξαρτήτου πληροφοριακής βαρύτητας σε σχέση με την ιδιωτικότητα οι οποίες προστατεύονται από το ΓΚΠΔ. Μπορεί να αναφέρονται σε πραγματικά περιστατικά ή να αναφέρονται σε εκτιμήσεις. ^[2]

^[1^α]Ιωάννης Ιγγλεζάκης Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων -Εκδοση 2^η σελ 45-46

^[2]βλ. άρθρο 71 του Ν. 4624/2019

1.2.3 Προσωπικά δεδομένα « ειδικών κατηγοριών»

Απλά και Ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

Τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, σχετίζονται με την αυξημένη νομική προστασία την οποία απολαμβάνουν ,σε ότι αφορά τις προϋποθέσεις επεξεργασίας[3]καθότι το πλαίσιο της επεξεργασίας τους ,θα μπορούσε να δημιουργήσει σημαντικούς κινδύνους για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες. [4]. Ως ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα θεωρούνται η φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές, οι φιλοσοφικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, οι τυχόν ποινικές διώξεις και καταδίκες ο σεξουαλικός προσανατολισμός τα γενετικά δεδομένα ,τα οποία αφορούν τα « **γενετικά χαρακτηριστικά**» φυσικού προσώπου που κληρονομήθηκαν ή αποκτήθηκαν, όπως προκύπτουν, ιδίως, από ανάλυση βιολογικού δείγματος του φυσικού προσώπου και τα οποία παρέχουν μοναδικές πληροφορίες σχετικά με την φυσιολογία ή την υγεία του, τα «**βιομετρικά δεδομένα**» τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεδεμένη με φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του φυσικού προσώπου, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα, τα «**δεδομένα που αφορούν την υγεία**» τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου, περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του.

1.2.4 **Επεξεργασία** ονομάζεται κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που εκτελείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Πράξεις όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή αποτελούν επεξεργασία.

[3]Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, 2016 σελίδες (47-52)

[4]σημείο 51 αιτιολογικής σκέψης του ΓΚΠΔ

1.2.5 Περιορισμός της επεξεργασίας ονομάζεται η επισήμανση αποθηκευμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ,με στόχο τον περιορισμό της επεξεργασίας τους στο μέλλον.Η προσωρινή μετακίνηση των επιλεγμένων δεδομένων σε άλλο σύστημα επεξεργασίας, η αφαίρεση της προσβασιμότητας των επιλεγμένων δεδομένων από τους χρήστες και η προσωρινή αφαίρεση δημοσιευμένων δεδομένων από ιστοσελίδα αποτελούν τρόπους περιορισμού της επεξεργασίας .^[5]

1.2.6 Ψευδωνυμοποίηση ονομάζεται το μέτρο προστασίας , δυνάμει του οποίου συντελείται ένας τρόπος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα , έτσι ώστε, αυτά να μην μπορούν , χωρίς τη χρήση συμπληρωματικών πληροφοριών να αποδοθούν σε συγκεκριμένο υποκείμενο .

1.2.7 Υπεύθυνος επεξεργασίας ονομάζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μεμονομένα ή από κοινού με άλλα πρόσωπα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

1.2.8.Εκτελών την επεξεργασία ονομάζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο,η δημόσια αρχή ή Οργανισμός, που επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

1.2.9 Σύστημα αρχειοθέτησης ονομάζεται κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα το οποίο είναι προσπελάσιμο χρησιμοποιώντας συγκεκριμένα κριτήρια.

^[5] βλ.σημείο (67) του προοιμίου του ΓΚΠΔ

1.2.10 **Αποδέκτης** ονομάζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια Αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας ο οποίος λαμβάνει τα επεξεργασμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ο αποδέκτης μπορεί να είναι και τρίτο πρόσωπο. Αν είναι δημόσια αρχή η οποία λαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας δεν θεωρείται αποδέκτης.

1.2.11 **Παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** ονομάζεται η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια ή μεταβολή, άνευ άδειας κοινολόγηση ή πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία υποβάλλονται σε επεξεργασία.

1.2.12 **Εποπτική αρχή** ονομάζεται η ανεξάρτητη δημόσια αρχή η οποία έχει συσταθεί από το κράτος-μέλος, για να εποπτεύει την εφαρμογή των διατάξεων του ΓΚΠΔ καθώς και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την τήρηση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Εκπροσωπεί το Κράτος –μέλος της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας δεδομένων(ΕΣΠΔ){BOARD}συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των άλλων Κρατών –μελών ,καθώς επίσης και με αντίστοιχες αρχές τρίτων Χωρών, προκειμένου να επιτευχούν οι στόχοι του ΓΚΠΔ. Η εποπτική Αρχή γνωμοδοτεί, αδειοδοτεί, επιλύει διαφορές.

1.2.13 **Τρίτος** ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, **εκτός** από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας (λχ ο προμηθευτής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά το στάδιο της συλλογής τους) .

Θεωρώ σκόπιμο, να παραθέσω μια σύντομη ιστορική αναδρομή με στόχο , την αναφορά στα βασικότερα νομοθετήματα , με τα οποία οι κοινωνίες δόμησαν ένα πλαίσιο προστασίας των θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων, με κύριο αυτό της ιδιωτικότητας ,προσπαθώντας να αντιμετωπίσουν τις συντριπτικές αλλαγές που επέφερε η αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας .

1.3 Νομικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων

1.3.1 Διεθνές περιβάλλον

Η τεράστια ανάπτυξη της τεχνολογίας της πληροφορικής , δεν άφησε ανεπηρέαστο κανέναν τομέα της οικονομίας και της κοινωνίας, γεγονός το οποίο έχει επιφέρει πλήθος αλλαγές, ως προς την επεξεργασία και χρήση των πληροφοριών, με αποτέλεσμα να εμφανιστούν σοβαροί κίνδυνοι για επεμβάσεις στην ιδιωτική ζωή του ατόμου , ανάγκη η οποία οδήγησε στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και τη θέσπιση ειδικών νομικών ρυθμίσεων . Το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικότητας του ατόμου έναντι αυθαίρετων επεμβάσεων τρίτων, ιδίως του κράτους, κατοχυρώνεται για πρώτη φορά σε διεθνές νομικό κείμενο το 1948 στο άρθρο 12 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, σχετικά με το σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Η Οικουμενική Διακήρυξη, επέδρασε στη θέσπιση πράξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα. [6]

[6] Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, 10 Δεκεμβρίου 1948

Ο δεύτερος διεθνής οργανισμός που ασχολήθηκε με την προστασία προσωπικών δεδομένων, εκδίδοντας τις λεγόμενες «Κατευθυντήριες Αρχές» που διέπουν την προστασία της ιδιωτικότητας και τις διασυνοριακές ροές προσωπικών δεδομένων, (1980) είναι ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Αυτό το αρχικό και ταυτόχρονα minimum πλαίσιο γενικών αρχών στερείται δεσμευτικού χαρακτήρα και παρά – ή ακριβώς για - τον λόγο αυτόν ,συγκέντρωσε για μεγάλο διάστημα τη συναίνεση πολλών χωρών και κυρίως εκείνων που στερούνταν (ή εξακολουθούν να στερούνται) συνολικής νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων, όπως οι ΗΠΑ. Η διαρκώς ραγδαία αυξανόμενη διασυνοριακή ροή προσωπικών δεδομένων ,δημιουργεί ωστόσο συνθήκες πίεσης, αναφορικά με την υιοθέτηση κανόνων και διαδικασιών, που θα καθιστούν ευχερή και νόμιμη τη ροή αυτή. Μια πηγή πίεσης, συνιστά η ανάγκη να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη χρηστών και καταναλωτών ως προς την τύχη των δεδομένων τους. Η πίεση αυτή επιτείνεται από τη θεσμική πραγματικότητα που έχει διαμορφώσει η Ευρώπη. Η Οδηγία 95/46/EK (άρθρο 25) απαιτεί ,την ύπαρξη «ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας» των προσωπικών δεδομένων, για να είναι σύννομη η διαβίβαση δεδομένων σε μία Τρίτη χώρα. Διαπιστώνεται μία αύξηση των εθνικών νόμων, αλλά και η ανάπτυξη περιφερειακών πρωτοβουλιών, όπως αυτή των χωρών του APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) με σκοπό τη διαμόρφωση κανόνων, προδιαγραφών και διαδικασιών για τη χρήση και τη διασυνοριακή ροή προσωπικών πληροφοριών ή την Ιβηρο-νοτιοαμερικανική πρωτοβουλία εκπόνησης κατευθυντήριων αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων. (2007)[7]

[7]www.icsd.aegean.gr › website_files › Λίλιαν Μήτρου

1.4 Νομικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων στο Ευρωπαϊκό περιβάλλον

1.4.1 Πρώτη γενιά νομοθετημάτων. Ορόσημο για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ευρώπη αποτέλεσε η **Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών**, γνωστή και ως **Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου** στους εξής **ΕΣΔΑ** η οποία υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Στις 04-11-1950 υπεγράφει στη Ρώμη . Όλα τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης συμμετέχουν στη Σύμβαση.

Η **δεκαετία του 1960**, χαρακτηρίζεται από πολλαπλασιασμό των υπολογιστών.Επικρατεί ο φόβος αντικατάστασης του ανθρώπου από τη μηχανή.Κατα την **δεκαετία του 1970** ενισχύεται ο φόβος κυρίως για την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη αρχείων με προσωπικά στοιχεία , ο οποίος δημιουργεί πίεση .Κατα τα έτη 1976-1978 στη Γαλλία λειτουργούσε σύστημα ηλεκτρονικών αρχείων για παρακολούθηση καθυστερημένων παιδιών, το οποίο, στηρίζονταν σε πιστοποιητικά υγείας και περιελάμβανε υποχρεωτικές επισκέψεις στο γιατρό(Gamin) και επίσης ένα σύστημα για συνολική παρακολούθηση μαθητών(Haby) .Ο **γαλλικός Νόμος για την προστασία των στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα τέθηκε σε ισχύ στις 6 Ιανουαρίου 1978**.Παράλληλα και εν όψει της σχετικής πίεσεως της κοινής γνώμης, αρκετές Ευρωπαϊκές Χώρες μεταξύ των οποίων **η Σουδία, η Δανία,η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και το Λουξεμβούργο έσπευσαν να θεσπίσουν σχετικούς Νόμους**. Η Ευρώπη χαρακτηρίζεται από σταδιακή αύξηση της χρήσης των υπολογιστών , γεγονός το οποίο επιφέρει αρχικά μια δυσπιστία, προς κάθε μορφή επεξεργασίας προσωπικών στοιχείων, κυρίως από το Κράτος, γεγονός το οποίο έχει αντανάκλαση και στο Νομοθέτη . Αυτό φαίνεται πολύ χαρακτηριστικά, στη Γαλλική βιβλιογραφία διότι δεν αναπτύσσεται τόσο το θέμα ως προς την κατεύθυνση της προστασίας των προσωπικών στοιχείων στα πλαίσια της ανθρώπινης προσωπικότητας και αξιοπρέπειας ,αλλά ως προς την κατεύθυνση της ελευθερίας –ασφάλειας (surete). Από τη δεκαετία του 1960 μέχρι και την υπογραφή της σχετικής οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ενώσεως 108 στο Στρασβούργο την 28-01-1981 γίνεται λόγος για την **«πρώτη γενιά νομοθετημάτων»** για την προστασία των στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα .Με την πάροδο του χρόνου ο υπολογιστής μετατρέπεται σε εργαλείο κάθε εργαζόμενου,σε μέσο μεταβίβασης γνώσεων.Οι διαστάσεις του μειώνονται με παράλληλη αύξηση των δυνατοτήτων του, εξάλλου και η ίδια η Κρατική εξουσία συνειδητοποιεί ότι είναι

αδύνατον πλέον να επεξεργαστεί τον τεράστιο όγκο πληροφορίας που συνεπάγεται η ύπαρξη και λειτουργία της, χωρίς τη βοήθεια των υπολογιστών.Στις αρχές της επόμενης δεκαετίας, στο Στρασβούργο υπογράφεται στα πλαίσια του Συμβουλίου της Ευρώπης η Σύμβαση για την προστασία του ατόμου και την Αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα(Σύμβαση 108) η οποία αποτελεί το μεταβατικό στάδιο από τη λεγόμενη «πρώτη γενιά νομοθεσιών» για την προστασία στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα στη «δεύτερη γενιά νομοθεσιών»

1.4.2 Δεύτερη γενιά νομοθετημάτων : Η Σύμβαση 108 για την προστασία του ατόμου και την Αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα , είναι λιτό και συνεκτικό κείμενο, το οποίο θέτει γενικές κατευθύνσεις προστασίας από την αυθαίρετη επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.Αναφέρεται αδιακρίτως στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα και προβλέπει ευρύτατες εξαιρέσεις για λόγους «δημοσίου συμφέροντος».Προβλέπει την ίδρυση Αρχών, προκειμένου να ελέγχεται η εφαρμογή των διατάξεων της.Το κύριο χαρακτηριστικό των νομοθετημάτων της «δεύτερης γενιάς» είναι η ευελιξία.Τα νομοθετήματα αποτελούν γενικά κανονιστικά πλαίσια ,που εφαρμόζονται για μια σειρά ειδικών κατηγοριών επεξεργασιών ανάλογα με το σκοπό, στατιστικό ερευνητικό κ.α ή ανάλογα με τη φύση των δεδομένων αυτών ,ευαίσθητα ,απλά .

Σε μια προσπάθεια εναρμόνισης των Νομοθεσιών των Κρατών , η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέβαλε το έτος 1990 πρόταση Οδηγίας περί προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας και της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία στηρίχθηκε στο άρθρο 100 Α που αναφέρεται στη θέσπιση υψηλού βαθμού προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στο άρθρο 8^Α που απαιτεί εναρμόνιση Εθνικών Νομοθεσιών.Το κείμενο τελικά ψηφίστηκε από το Συμβούλιο των Υπουργών και από το Ευρωκοινοβούλιο. Πρόκειται για την οδηγία 95/46/EK L 281/23/11/1995(Data protection directive)η οποία αποτελεί το μεταβατικό στάδιο στην « **Τρίτη γενιά νομοθετημάτων**»[8]

[8]Βασίλειος Αραβαντινός , Προστασία των στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα από την αθέμιτη επεξεργασία τους με ηλεκτρονικό υπολογιστή, Εκδόσεις Σάκκουλα,1997 (16-21)

1.4.3 Τρίτη γενιά νομοθετημάτων Τα τελευταία χρόνια το διαδίκτυο, έχει γίνει σημαντικό εργαλείο στην καθημερινή ζωή, τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Η χρήση των υπηρεσιών του, αφορά πλέον όλες τις ηλικίες. Ιστοσελίδες ενημέρωσης, διαδικτυακοί χώροι συζητήσεων (φόρουμ), υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης, υπηρεσίες τρισδιάστης εικονικής περιήγησης, χρήση cookies όσον αφορά τη διαδικτυακή διαφήμιση. Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από τεράστια επιτεύγματα της τεχνολογίας όπως νανοτεχνολογία με στόχο την επέμβαση της τεχνολογίας στο επίπεδο του ατόμου ή του μορίου, κβαντικοί υπολογιστές με τεράστιες δυνατότητες, τεχνητή νοημοσύνη και ρομποτική με στόχο την κατασκευή μηχανών με νοημοσύνη εφάμιλλη της ανθρώπινης, διαδίκτυο των πραγμάτων (Internet of things) ήτοι υπολογιστικές συσκευές με δυνατότητα διασύνδεσης στο διαδίκτυο, οι οποίες ενσωματώνονται κατάλληλα σε διάφορες απλές συσκευές καθημερινής χρήσης (έξυπνα ρολόγια, έξυπνα σπίτια, έξυπνες πόλεις). Ανάλυση δεδομένων μεγάλης κλίμακας (Big Data Analytics) ήτοι συλλογή μεγάλου όγκου δεδομένων με την χρήση των τεχνολογιών της πληροφορικής και επικοινωνιών και ανάλυση με στόχο την λήψη των βέλτιστων αποφάσεων. Έχουμε δυνατότητες ανάλυσης δεδομένων όπως η αναγνώριση ατόμων με χρήση φωτογραφιών ή βίντεο. Δεν υπάρχει παραγωγική διαδικασία χωρίς τη συμβολή των ΤΠΕ. [9]

[9] https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/4578/4/02_chapter_01.pdf

Κυριαρχούσα έννοια , στην «Τρίτη αυτή γενιά νομοθετημάτων» είναι η έννοια της αυτορυθμίσεως(self-regulation) φαινόμενο το οποίο μπορεί να διακριθεί σε αυτορύθμιση προκειμένου ν' αποφευχθεί η κρατική νομοθέτηση ,εν αναμονή κρατικής νομοθετήσεως, αυτορρύθμιση προκειμένου να εφαρμοστεί η Κρατική Νομοθεσία ή προκειμένου να συμπληρωθεί.Η αυτορύθμιση είναι χρήσιμη, διότι απαντά στην ανάγκη για απλές και ευέλικτες λύσεις, στην ανάγκη για ενεργητική συμμετοχή και υποστήριξη των ενδιαφερόμενων φορέων και στην ανάγκη για επιπρόσθετα μέτρα σε νέους τομείς που δεν ήταν σε θέση να προβλέψει ο Νομοθέτης.[10]

Εξαιτίας των παραπάνω αλλαγών στη διεθνή οικονομική και κοινωνική σκηνή και την κλιμάκωση των κινδύνων της παραβίασης των προσωπικών δεδομένων από την διάχυση των προσωπικών δεδομένων παγκοσμίως,το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας διακηρύσσει επίσημα τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ στο εξής ΧΘΔΕΕ, στις 7 Δεκεμβρίου 2000 το κείμενο του οποίου, βασίζεται στις κοινοτικές Συνθήκες, στις διεθνείς συμβάσεις, μεταξύ των οποίων η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης του (1989),καθώς και στις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών - μελών.Η εκπόνηση του σχεδίου του Χάρτη ,ανατέθηκε σε ειδικό όργανο (Συνέλευση) που απαρτιζόνταν από 62 μέλη, ιδίως αντιπροσώπους των ευρωπαϊκών οργάνων και των κυβερνήσεων των κρατών - μελών.Ο Χάρτης καθορίζει, μέσω των 54 άρθρων του, που συγκεντρώνονται σε επτά κεφάλαια τα θεμελιώδη δικαιώματα όσον αφορά,την αξιοπρέπεια,την ελευθερία,την ισότητα,την αλληλεγγύη, την ιδιότητα του πολίτη και τη δικαιοσύνη. Ο στο εξής ΧΘΔΕΕ, στο Άρθρο 8 αναγνωρίζει το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ατόμου ως διακριτό δικαίωμα . Προβλέπει επίσης ότι η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Το χαρακτηριστικό είναι η « Συνταγματοποίηση» της Προστασίας. [11]

[10] Βασίλειος Αραβαντινός ,Η προστασία των στοιχείων του προσωπικού χαρακτήρα από την άθεμιτη επεξεργασία τους με ηλεκτρονικό υπολογιστή, Εκδόσεις Σάκκουλα , (20-21)

[11][Η Προστασία της Ιδιωτικότητας στην Πληροφορική και τις Επικοινωνίες. Η νομική διάσταση.](#)Λ Μήτρου - Προστασία της Ιδιωτικότητας & Τεχνολογίες ..., 2010 - icsd.aegean.gr

Αργότερα, η Ευρωπαϊκή ένωση εξέδωσε την [Οδηγία 2002/58/EK](#) γνωστή και ως οδηγία «e privacy» για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.Εξεδόθη, δε η 2009/136/EK οδηγία, η οποία τροποποίησε τη 2002/22/EK.

1.4.4 Μετάβαση στον ΓΚΠΔ .

Η στρατηγική για ενιαία εσωτερική αγορά, μεταξύ των Κρατών- μελών της ΕΕ, στοχεύει στο άνοιγμα των ευκαιριών για τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις και στην ενίσχυση της θέσης της Ευρώπης ως παγκόσμιου ηγέτη στην οικονομία. Το παραπάνω, αποτελεί βασική επιδίωξη της Ένωσης.Για να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος ,απαιτείται πολιτική συνεκτικότητας και υψηλό επίπεδο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ισοδύναμο, χωρίς αποκλίσεις , σε όλα τα Κράτη- μέλη. Παράλληλα, πρέπει και να εξασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο εγγυήσεων για να διευκολυνθεί η κυκλοφορία των δεδομένων και προς Τρίτες Χώρες. Μέσα σ αυτό το πνεύμα, στις 27 Απριλίου 2016 στις Βρυξέλλες , το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ψήφισαν τον κανονισμό (ΕΕ)2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/EK.

Από την ανάγνωση του ΓΚΠΔ προκύπτουν **οι εξής καινοτομίες**, με τις οποίες προσδοκείται η επίλυση των αδυναμιών του παρελθόντος ως προς, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τη συνεκτικότητα των νομοθεσιών των Κρατών μελών .

α)Υποχρέωση τήρησης αρχείων από τους υπεύθυνους επεξεργασίας ή τους νόμιμους εκπροσώπους τους, για τις δραστηριότητες επεξεργασίας καθώς και από τους εκτελούντες την επεξεργασία.^[12] **β)Περιέχει ειδική πρόβλεψη για την προστασία δεδομένων για τα παιδιά** . Για τη χρήση υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών από ανηλίκους, παρέχεται η δυνατότητα στην εθνική νομοθεσία να μειώσει το όριο ηλικίας για τη συγκατάθεση του ανηλίκου στο 16^ο έτος αλλά όχι μικρότερο του 13^{ου}.

^[12] βλ. άρθρο 30 παρ 1,2 του ΓΚΠΔ

γ)**Προστασία των δεδομένων από το σχεδιασμό και εξ ορισμού (by design -by default).**Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εφαρμόζει ,τόσο κατά τη στιγμή του καθορισμού των μέσων επεξεργασίας, όσο και κατά τη στιγμή της ίδιας της επεξεργασίας, κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. δ)**Αυστηροποίηση των προϋποθέσεων για παροχή συγκατάθεσης.** Όταν η επεξεργασία βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου, πρέπει πλέον να είναι ρητή και εν πλήρει επιγνώσει αυτού. Επιπλέον παρέχεται στο υποκείμενο των δεδομένων, η δυνατότητα ανάκλησης της συγκατάθεσης του για επεξεργασία των δεδομένων του.ε)**Ορισμός υπεύθυνου προστασίας δεδομένων.** (Data Protection Officer-DPO) από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για τα δικαστήρια και τις εισαγγελικές αρχές, όταν ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους αρμοδιότητα.Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, επιλέγει και διορίζει τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων βάσει επαγγελματικών προσόντων και ιδίως με βάση την εμπειρογνώσια που διαθέτει στον τομέα του δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων και των αντίστοιχων πρακτικών για την εκπλήρωση των καθηκόντων του[13]στ)**Υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας προς διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου (Data protection impact assessment – DPIA)** πριν την επεξεργασία , σχετικά με την προστασία δεδομένων σε συγκεκριμένες κατηγορίες επεξεργασιών, οι οποίες ενδέχεται να επιφέρουν υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων[14] ζ) **Ενθάρρυνση για τη σύνταξη κωδίκων δεοντολογίας** ,από ενώσεις και άλλους φορείς που εκπροσωπούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας ή εκτελούντων αυτήν , προκειμένου να συμβάλλουν στην ορθή εφαρμογή του ΓΚΠΔ[15] καθώς και θέσπιση μηχανισμών πιστοποίησης προστασίας δεδομένων, σφραγίδων και σημάτων προστασίας, με σκοπό την απόδειξη της συμμόρφωσης προς το ΓΚΠΔ. [16]

[13]βλ.άρθρο 48 παρ 1 του ΓΚΠΔ

[14]βλ.άρθρο 35 παρ 1 του ΓΚΠΔ

[15]βλ.άρθρο 40 παρ 1 του ΓΚΠΔ

[16]βλ.άρθρο 42 παρ 1 του ΓΚΠΔ

η)Με τον ΓΚΠΔ εκτοξεύεται το ύψος των επαπειλούμενων διοικητικών προστίμων σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης των διατάξεων του εφόσον δεν λαμβάνονται άλλα μέτρα.

Έτσι, συγκεκριμένες παραβάσεις των υποχρεώσεων των υπευθύνων και εκτελούντων επεξεργασία, επισύρουν πρόστιμα έως 10.000.000 € ή σε περίπτωση επιχειρήσεων έως το 2% του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους (όποιο είναι υψηλότερο). [17]Είναι δε, χαρακτηριστικό ότι και αυτή η απουσία των κατάλληλων οργανωτικών μέτρων για συμμόρφωση με τον Κανονισμό δύναται να επισύρει το εν λόγω πρόστιμο, χωρίς καν να υφίσταται περίπτωση παράβασης. Τα βαρύτερα πρόστιμα, επιφυλάσσονται για τις παραβάσεις σε βάρος των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, των βασικών αρχών για την επεξεργασία, της διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αποδέκτη σε τρίτη χώρα ή σε διεθνή οργανισμό και τη μη συμμόρφωση προς εντολή ή προς προσωρινό ή οριστικό περιορισμό της επεξεργασίας ή προς αναστολή της κυκλοφορίας δεδομένων που επιβάλλει η εποπτική αρχή ή μη παροχή πρόσβασης. Στις περιπτώσεις αυτές επιβάλλονται διοικητικά πρόστιμα έως 20.000.000 € ή, σε περίπτωση επιχειρήσεων, έως το 4% του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών, του προηγούμενου οικονομικού έτους, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο.[18]

[17]βλ. άρθρο 83 παρ 4 του ΓΚΠΔ

[18] βλ. άρθρο 83 παρ 5 του ΓΚΠΔ

Θ) Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί ο τρόπος **ενδυνάμωσης των δικαιωμάτων του υποκειμένου της επεξεργασίας** μέσω του Κανονισμού.

Ο Κανονισμός συνδέει άμεσα τη σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με τη διαφάνεια.

Δικαίωμα στην ενημέρωση για την ύπαρξη και τους σκοπούς επεξεργασίας περιλαμβάνονταν στις Αρχές της 95/46 ΕΚ οδηγίας ,όμως ο Κανονισμός περιλαμβάνει λεπτομερείς ρυθμίσεις για το εύρος των πληροφοριών που πρέπει να παρέχεται σε κάθε περίπτωση. Έχει εισάγει , υποχρέωση ενημέρωσης και στην περίπτωση που τα δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς επεξεργασίας πέραν του αρχικού.

«Όσον αφορά το δικαίωμα πρόσβασης εξακολουθεί να καταλαμβάνει μια κεντρική θέση στο σύστημα των δικαιωμάτων. Μάλιστα προβλέπεται ρητά η υποχρέωση παροχής αντιγράφου και το υποκείμενο μπορεί να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν τους σκοπούς επεξεργασίας, τις κατηγορίες των δεδομένων και τους αποδέκτες. Το δικαίωμα της πρόσβασης συμπληρώνεται από τα δικαιώματα της διόρθωσης ανακριβών ή και συμπλήρωσης ελλειπών προσωπικών δεδομένων ,το δικαίωμα της διαγραφής, του περιορισμού της επεξεργασίας, της φορητότητας , της εναντίωσης και της μη αυτοματοποιημένης λήψης απόφασης.

Όσον αφορά τα δικαιώματα του περιορισμού, της επεξεργασίας και της εναντίωσης, είχαν υιοθετηθεί και με την οδηγία 95/46ΕΚ με λιγότερο ενισχυτικό τρόπο. Ο Κανονισμός απαιτεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να αποδείξει τη συνδρομή νόμιμων λόγων που υπερισχύουν ως προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου. Το δικαίωμα του περιορισμού της επεξεργασίας δίδει την εξουσία στο υποκείμενο, να αναστέλλει την επεξεργασία των δεδομένων του, μέχρι να επαληθευθεί η ακρίβειά τους .

Όσον αφορά το ιδιότυπο δικαίωμα της εναντίωσης του υποκειμένου, στην αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, εισάγει τον όρο «κατάρτιση προφίλ» όπερ σημαίνει ,ότι δεν πρέπει να αγνοείται η ατομικότητά του υποκειμένου και να υποβιβάζεται αυτό σε αντικείμενο αυτοματοποιημένης διαδικασίας χωρίς εμπλοκή του ανθρώπινου παράγοντα, , την αποδέχεται μεν ,όμως υπο την αίρεση εγγυήσεων, ακόμη και για την ειδική κατηγορία των ευαίσθητων δεδομένων με την προϋπόθεση η επεξεργασία να θεμελιώνεται σε ρητή συγκατάθεση ή στην επιδίωξη δημόσιου συμφέροντος. Ο νομοθέτης επίσης εισάγει υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας

για παροχή ειδικών εγγυήσεων ,ειδική ενημέρωση και εξασφάλιση του δικαιώματος της παρέμβασης του ανθρώπινου παράγοντα.Επίσης δίδει το δικαίωμα στο υποκείμενο, ν αμφισβητήσει την απόφαση (βλ άρθρο 22 παρ 3) καθώς και να εναντιώνεται στην κατάρτιση προφίλ για εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος ή έννομου αγαθού του υπεύθυνου επεξεργασίας (βλ.Άρθρο 23 παρ 1).Το profiling συνίσταται σε οποιαδήποτε μορφή αυτοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων για την αξιολόγηση προσωπικών πτυχών ή την πρόβλεψη τους.

Ενδεικτική είναι η ρητή νομοθετική κατοχύρωση του δικαιώματος στη λήθη, δηλαδή του δικαιώματος του φυσικού προσώπου να αιτηθεί την διαγραφή των προσωπικών του δεδομένων, καθώς αποτελεί ένα βασικό δικαίωμα του υποκειμένου, να διατηρεί τον έλεγχο των προσωπικών πληροφοριών του ,κυρίως στον ψηφιακό κόσμο (μηχανές αναζήτησης). Πρόκειται για ένα δικαίωμα που είχε νομολογιακά αναγνωριστεί από το ΔΕΕ στην υπόθεση Google v. Spain (14.5.2014) και μάλιστα υπό το καθεστώς της Οδηγίας 96/46/EK. Η διάρκεια, η αντιγραφισμότητα, η ανιχνευσιμότητα συνιστούν χαρακτηριστικά της διαδικτυακής πληροφορίας,καθιστώντας δυνατή τη διάχυση και την πολλαπλή χρήση της , διαβρώνοντας τη διαδικασία λήθης στην κοινωνία .Οι άνθρωποι βρίσκονται αντιμέτωποι με την ψηφιακή επιβίωση και ανάμνηση του παρελθόντος με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται να επαναπροσδιορίσουν το παρόν και το μέλλον τους. Θίγεται έτσι το δικαίωμα του υποκειμένου , να αυτοπροσδιορίζει την εικόνα του και να αυτοπαρουσιάζεται σύμφωνα με τις επιλογές και τις επιθυμίες του.Το δικαίωμα στη λήθη ,αποσκοπεί να προσφέρει τη δυνατότητα επαναπροσδιορισμού της ψηφιακής ταυτότητας του ατόμου. Σύμφωνα με τη ρύθμιση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαγράψει τα δεδομένα εφόσον στερούνται νομικής βάσης(ανάκληση συγκατάθεσης, παράνομη επεξεργασία, υπέρβαση του χρόνου τήρησης ως προς το σκοπό συλλογής τους ή αν ασκείται το δικαίωμα εναντίωσης λυσιτελώς ή πρόκειται για δεδομένα που είχαν συλλεχθεί για παιδί.Μια ειδοποιός διαφορά είναι η αναδρομικότητα της ισχύος του.Η Καινοτομία του Κανονισμού εντοπίζεται στην προσπάθεια να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της αναπαραγωγής ενός περιεχομένου σε περισσότερους διαδικτυακούς τόπους.Ο υπεύθυνος επεξεργασίας που δημοσιοποίησε τα δεδομένα, είναι υποχρεωμένος να ενημερώσει και τους άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας που επεξεργάζονται τα εν λόγω δεδομένα για το αίτημα διαγραφής ,ώστε να διαγράψουν τυχόν συνδέσμους ή αντίγραφα.Το

δικαίωμα φορητότητας(right to data portability) αποτελεί επίσης καινοτομία του Κανονισμού και συνίσταται στο δικαίωμα του υποκειμένου να λαμβάνει με ευχέρεια, δεδομένα που έχει παράσχει στον υπεύθυνο επεξεργασίας και να τα διαβιβάζει σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας.Μάλιστα, εκτός από τις πλατφόρμες, το δικαίωμα μπορεί να εφαρμοστεί και στην περίπτωση των παρόχων υπηρεσιών του υπολογιστικού νέφους. Όμως ο κανονισμός, θέτει τον περιορισμό η άσκησή του να μην επηρεάζει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες τρίτων.Επίσης, πρέπει η δυνατότητα αυτή, να είναι τεχνικά εφικτή. Η παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί, εάν δεν αντιμετωπιστεί γρήγορα , να έχει ως αποτέλεσμα σωματική, υλική ή ηθική βλάβη για φυσικά πρόσωπα, όπως οικονομική ζημία ή μη δυνατότητα άσκησης δικαιωμάτων, βλάβη της φήμης, απώλεια της εμπιστευτικότητας ή άλλο σημαντικό μειονέκτημα για το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο. Κατά συνέπεια, αμέσως μόλις ο υπεύθυνος επεξεργασίας, λάβει γνώση μιας παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει αμελλητί και εντός 72 ωρών από τη στιγμή που αποκτά γνώση του γεγονότος, να γνωστοποιήσει την παραβίαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην αρμόδια εποπτική αρχή, εκτός αν κάτι τέτοιο είναι αδύνατο, οπότε πρέπει να αιτιολογήσει την καθυστέρηση.Ο Κανονισμός ενδυναμώνει την δικονομική θέση των προσώπων ενισχύοντας την αρχή της εγγύτητας «proximity principle»ως προς το υποκείμενο των δεδομένων. Κάθε υποκείμενο που θεωρεί, ότι παραβιάζονται τα δικαιώματά του, μπορεί ν' απευθυνθεί σε οποιαδήποτε Αρχή.Ο κανονισμός αναφέρει ως τόπο άσκησης αυτού του δικαιώματος την σύνηθη διαμονή του ή τον τόπο της εργασίας του ή τον τόπο της παράβασης .Όσον αφορά ειδικότερα τη δικαστική προστασία του ατόμου αυτό μπορεί να επιλέξει τον τόπο εγκατάστασης του υπεύθυνου ή του εκτελούντος την επεξεργασία ,είτε τον τόπο της δικής του διαμονής.Αυτή η ευχέρεια επιλογής, δεν δίδεται όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία είναι δημόσια Αρχή και ενεργεί στο πλαίσιο της άσκησης δημόσιας εξουσίας.Επίσης στο άρθρο 80 ο Κανονισμός προβλέπει την ανάθεση καταγγελίας σε μη κερδοσκοπικό φορέα οργάνωση ή ένωση, για λογαριασμό του υποκειμένου .[19]

[19]ΛΙΛΙΑΝ ΜΗΤΡΟΥ, Ο γενικός Κανονισμός προστασίας προσωπικών δεδομένων, Εκδόσεις Σάκκουλα, Κεφάλαιο «Παλιά και Νέα Δικαιώματα» (123-145)

Διεύρυνση της τοπικής αρμοδιότητας του και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζοντας την κύρια εγκατάσταση του υπεύθυνου επεξεργασίας και εκτός Ένωσης. [20] Μείωση των κινδύνων όσον αφορά την προστασία προσωπικών δεδομένων μέσω της Ψευδωνυμοποίησης [21] Λήψη κατάλληλων μέτρων από το σχεδιασμό και εξ ορισμού, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες την επεξεργασία θα είναι σε θέση να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, όσον αφορά την προστασία των δεδομένων. [22] Εξασφάλιση δωρεάν τρόπων διευκόλυνσης των υποκειμένων, προκειμένου να ασκούν τα δικαιώματά τους κατά τον παρόντα κανονισμό και παροχής μέσων για ηλεκτρονική υποβολή των αιτημάτων, ιδίως όταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται επεξεργασία με ηλεκτρονικά μέσα. Υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας να απαντά στα αιτήματά τους αμελλητί και το αργότερο εντός μηνός και να παρέχει αιτιολογία, όταν δεν προτίθεται να συμμορφωθεί προς τυχόν τέτοια αιτήματα. [23] Η αρχή της διαφάνειας η οποία εισάγεται από το ΓΚΠΔ απαιτεί οποιαδήποτε ενημέρωση που απευθύνεται στο υποκείμενο των δεδομένων να είναι συνοπτική, εύκολα προσβάσιμη και εύκολα κατανοητή, να χρησιμοποιείται σαφής και απλή διατύπωση, ιδίως δε, όταν απευθύνεται σε παιδιά τα οποία απολαμβάνουν ιδιαίτερη προστασία λόγω της ευαλωτότητάς τους. [24]

[20] βλ. άρθρο 3 του ΓΚΠΔ.

[21] βλ. αιτιολογική σκέψη 28 του ΓΚΠΔ

[22] βλ. αιτιολογική σκέψη 78 του ΓΚΠΔ

[23] βλ. αιτιολογική σκέψη 59 του ΓΚΠΔ

[24] βλ. αιτιολογική σκέψη 58 του ΓΚΠΔ

Περαιτέρω, το υποκείμενο των προσωπικών δεδομένων, μπορεί πλέον να στραφεί δικαστικά τόσο κατά του υπευθύνου επεξεργασίας, όσο και κατά του εκτελούντος την επεξεργασία. Κάτι που μέχρι σήμερα δεν υπήρχε, καθώς ευθύνη αναγνωριζόταν μόνο για τον υπεύθυνο της επεξεργασίας.

Οι εξαιρέσεις επαφίονται στον Εθνικό Νομοθέτη και ο Ενωσιακός νομοθέτης εξισορροπεί την ευρύτητα του καταλόγου εξαιρέσεων με την επιταγή να εισάγεται με νομοθετικό μέτρο και να γίνεται σεβαστή η ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και να κρίνεται αυτή ως αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία.

1.4.5 .Γενικές αρχές του ΓΚΠΔ –Συνέπειες παραβίασης των Αρχών

1)Αρχή της νομιμότητας της επεξεργασίας η οποία δεν εξαντλείται με απλά υποχρέωση συμμόρφωσης με το Νόμο αλλά επέμβαση στο δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων και κατά περίπτωση στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής.Η νομοθετική παρέμβαση, πρέπει να πληρεί τους όρους που απαιτεί το ΕΔΔΑ.Η επεξεργασία κρίνεται νόμιμη εφόσον εδράζεται σε μία από τις βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας του άρθρο 6 του ΓΚΠΔ αλλά και τηρεί τις Αρχές στο σύνολό τους.

*2)Αρχή του σκοπού (Purpose specification)*Η αρχή του περιορισμού του σκοπού στον ΓΚΠΔ απαιτεί να συλλέγονται τα δεδομένα για καθορισμένους ρητούς και νόμιμους σκοπούς.Αποτελεί τον Κεντρικό πυλώνα της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, καθώς η νομιμότητα είναι συνάρτηση του σκοπού αλλά και η τήρηση των υπόλοιπων Αρχών αξιολογείται με βάση τον σκοπό της επεξεργασίας.Ο σκοπός πρέπει να είναι σαφής, νόμιμος και γνωστός στο υποκείμενο.Οριοθετεί τις δυνατότητες επέμβασης και συλλογής,περιορίζει ποιοτικά την εμβέλεια της επεξεργασίας και προσδιορίζει τη διάρκειά της. Η συμβατότητα των περαιτέρω σκοπών προς επεξεργασία, πρέπει να κρίνεται, κατά περίπτωση.Ο Κανονισμός εξαιρεί από τον έλεγχο της συμβατότητας την περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, παραπέμποντας σε εγγυήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 89παρ 1 του Κανονισμού όπως ψευδωνυμοποίηση,διατήρηση δεδομένων για μελλοντική χρήση για επιστημονικούς ιστορικούς ή στατιστικούς σκοπούς καθώς και για το δημόσιο συμφέρον.

*3)Αρχή της ελαχιστοποίησης.(Data minimization)*Ο Κανονισμός απαιτεί να είναι τα προσωπικά δεδομένα κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο,για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία.

Επίσης , επαναλαμβάνει την Αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης προσδιορίζοντας ως νόμιμο χρονικό όριο διατήρησης των προσωπικών δεδομένων το διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη των σκοπών το οποίο θα πρέπει να είναι το ελάχιστο δυνατό.Ο Κανονισμός περιλαμβάνει ως λόγο εξαίρεσης την αρχειοθέτηση προς το δημόσιο συμφέρον.[25]

Μόλις ο υπεύθυνος επεξεργασίας λάβει γνώση μιας παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει αμελλητί και, ει δυνατόν, εντός 72 ωρών από τη στιγμή που αποκτά γνώση του γεγονότος, να γνωστοποιήσει την παραβίαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην αρμόδια εποπτική αρχή.[26] Ο ΓΚΠΔ προβλέπει διοικητικές κυρώσεις, πειθαρχικές ποινές καθώς και ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των αρχών .

[25]Λίλιαν Μήτρου.-Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας προσωπικών δεδομένων ΕκδόσειςΣάκκουλα-Κεφάλαιο 4 Οι Αρχές της επεξεργασίας (57-67)

[26]βλ.αιτιολογική σκέψη 73 του ΓΚΠΔ

Η ΑΠΔΠΧ έχει την εξουσία να επιβάλλει μια σειρά από διορθωτικές πράξεις όπως προειδοποίηση , επίπληξη ,εντολές για συμμόρφωση ,προσωρινό ή οριστικό περιορισμό ή απαγόρευση επεξεργασίας , απόσυρση πιστοποίησης. [27]Εκτός από αυτές ,έχει και την εξουσία να επιβάλλει πρόστιμα για κάθε μεμονωμένη περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες όπως τη φύση, τη διάρκεια της βαρύτητα της παράβασης, το βαθμό ευθύνης του υπεύθυνου ή του εκτελούντος την επεξεργασία,τα μέτρα πρόληψης πριν την παραβίαση και τα διορθωτικά μέτρα που τυχόν έλαβε μετά την πράξη.Σε κάθε περίπτωση, οι διοικητικές κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.Για κάποιες παραβάσεις όπως η μη λήψη μέτρων για το σχεδιασμό των συστημάτων «από το σχεδιασμό και εξ ορισμού»,για παραβάσεις που αφορούν τον ορισμό εκπροσώπου , τον ορισμό υπευθύνου, την δημιουργία και τήρηση κανόνων δεοντολογίας ,παραβάσεις ως προς την πιστοποίηση, ως προς την υποχρέωση προηγούμενης διαβούλευσης με την Αρχή ως προς την υποχρέωση ανακοίνωσης της παραβίασης στην Αρχή ή ως προς την υποχρέωση για εκπόνηση μελέτης εκτίμησης πιθανών κινδύνων , τα πρόστιμα κυμαίνονται έως 10.000.000 Ευρώ ή το 2% του παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους ,αν πρόκειται για επιχειρήσεις επιλέγοντας το πιο υψηλό από τα δύο και για κάποιες άλλες σοβαρότερες παραβάσεις όπως την παραβίαση της νομιμότητας και γενικότερα των αρχών, παραβιάσεις όσον αφορά τη συγκατάθεση τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ,την λήψη ατομικής απόφασης χωρίς να υπεισέλθει ο ανθρώπινος παράγοντας, καθώς και τις διαβιβάσεις προσωπικών δεδομένων σε Τρίτες Χώρες, χωρίς την εξασφάλιση επάρκειας και εγγυήσεων τα πρόστιμα κυμαίνονται έως 20.000.000 Ευρώ ή το 4% του παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους αν πρόκειται για επιχειρήσεις επιλέγοντας το πιο υψηλό από τα δύο.[28]

[27] βλ άρθρο 58 του ΓΚΠΔ

[28] βλ.άρθρο 83 του ΓΚΠΔ

Αν το υποκείμενο υποστεί οποιαδήποτε υλική ή μη ζημία, δικαιούται προσφεύγωντας στα αρμόδια Δικαστήρια, αστική αποζημίωση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε περίπτωση που είναι πάνω από ένας , υπάρχει υποχρέωση αποζημίωσης από κοινού και σε όλοκληρο[29].

Όσον αφορά τις ποινικές κυρώσεις μπορεί να επιβληθεί ποινή φυλάκισης από ένα έτος μέχρι 5 έτη και χρηματική ποινή από 10.000 Ευρώ έως 50.000 Ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβίασης .

[29] βλ.άρθρο 82 ΓΚΠΔ

1.4.6 Νομικές βάσεις επεξεργασίας στον ΓΚΠΔ

Η κατοχύρωση της προστασίας δεδομένων ως θεμελιώδους δικαιώματος, συνοδεύεται από την απαίτηση για την **ύπαρξη κατάλληλης νόμιμης βάσης**. Η επεξεργασία αυτή καθεαυτή, καθίσταται συνταγματικά αποδεκτή και σύννομη εφόσον θεμελιώνεται σε μια από τις ακόλουθες βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας: **α) Συγκατάθεση** που σημαίνει δήλωση βούλησης, ελεύθερη, ρητή και εν πλήρη επιγνώσει με την οποία το πρόσωπο δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. **β) Η εκτέλεση σύμβασης**. Η επεξεργασία θεωρείται σύννομη, εφόσον είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης. **γ) Η διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος** του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, ή άλλου προσώπου **δ) Διάταξη νόμου** ως θεμέλιο σύννομης επεξεργασίας, ο οποίος πρέπει να πληρεί όλες τις προϋποθέσεις προκειμένου η υποχρέωση να είναι έγκυρη και δεσμευτική και πρέπει να συμμορφώνεται προς τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων, περιλαμβανομένων της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και του περιορισμού του σκοπού. Το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων υπόκειται σε **περιορισμούς**. Οι περιορισμοί αυτοί, πρέπει να αναφέρονται στο νόμο και να είναι αναγκαίοι σε μια δημοκρατική κοινωνία για την άσκηση και προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Η σχετική ρύθμιση του κανονισμού [\[30\]](#) καλύπτει περιπτώσεις όπου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ασκεί δημόσια εξουσία ή έργο δημοσίου συμφέροντος και η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την άσκηση της εν λόγω εξουσίας. Σε κάθε περίπτωση η εν λόγω δημόσια εξουσία ή το έργο δημοσίου συμφέροντος, θα πρέπει κατά κανόνα να έχουν ανατεθεί με κανονιστικές ή άλλες νομικές διατάξεις. Το δημόσιο συμφέρον δεν ορίζεται με σαφήνεια στον Κανονισμό. Πρόκειται για μια ευρεία έννοια. Παραδείγματα δημοσίου συμφέροντος που θεμελιώνουν την επεξεργασία περιλαμβάνονται ρητά στο άρθρο 8 της ΕΣΔΑ η δημόσια ασφάλεια, η ευημερία της Χώρας, η προάσπιση της τάξης, η πρόληψη των ποινικών παραβάσεων η προστασία της υγείας ή της ηθικής.

[\[30\]](#) βλ. άρθρο 6 παρ. 1ε του ΓΚΠΔ

Ο Κανονισμός,[31] αποδέχεται την παρέκκλιση ,από τη γενική απαγόρευση επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων, λόγω εκπλήρωσης καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας.Επίσης προβλέπει, κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του υποκειμένου[32].Παρεκκλίσεις προκειμένου να εξυπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον , εισάγονται σε επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς.[33] Άλλον περιορισμό αποτελούν τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα του υπεύθυνου επεξεργασίας και των τρίτων. Ο κανονισμός, θεωρεί το έννομο συμφέρον ως βάση σύννομης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων ,του οποίου η άσκηση πρέπει να σταθμίζεται με το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων[34].Ο Κανονισμός, αποκλείει σε κάθε περίπτωση το έννομο συμφέρον, ως νόμιμη βάση επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από δημόσια Αρχή κατά την άσκηση των καθηκόντων της.[35] Ο Κανονισμός περιλαμβάνει σχετικά εκτενή αναφορά σε περιπτώσεις όπως για παράδειγμα το δικαίωμα της πληροφόρησης, της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, της έρευνας , στις οποίες μπορεί να θεωρηθεί ότι το έννομο συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας των δεδομένων, κατά κανόνα μπορεί να υπερισχύει των εννόμων συμφερόντων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου. Στην περίπτωση των ευαίσθητων δεδομένων και ειδικότερα όταν τα προσωπικά δεδομένα αφορούν ανήλικο ο ΓΚΠΔ περιλαμβάνει ρητά και διακριτά, τη θεμελίωση άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ως νόμιμο λόγο επεξεργασίας και περιορισμού του δικαιώματος προστασίας δεδομένων.Κατά την προσέγγιση της Ομάδας του άρθρου 29 απαιτείται να συνεκτιμώνται οι ειδικές περιστάσεις [36]

[31]βλ. άρθρο 9 σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 51 και 52 του ΓΚΠΔ

[32]βλ. άρθρο 9 παρ 2ς του ΓΚΠΔ

[33] βλ. άρθρο 9 παρ 2) του ΓΚΠΔ

[34]βλ.άρθρο 6 παρ 1 του ΓΚΠΔ.

[35] βλ.αιτιολογική σκέψη 47 του ΓΚΠΔ.

[36] βλ.Λίλιαν Μήτρου -Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ- Νέο δίκαιο –νέες υποχρεώσεις- νέα δικαιώματα εκδόσεις Σάκκουλα Η θεμελίωση της νομιμότητας της επεξεργασίας κεφ 5 (69-89)

Ο Γενικός Κανονισμός, επιχειρεί να διασφαλίσει την ισορροπία, μεταξύ της συνεχούς ροής, συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων αλλά και των αναφαίρετων δικαιωμάτων προστασίας τους, που πρέπει να διατηρούνται αλλά και να «επικαιροποιούνται». Πέραν των παραπάνω θεσμικών κειμένων η ΕΕ έχει εκδώσει μια σειρά από οδηγίες κανονιστικού χαρακτήρα για την ρύθμιση θεμάτων για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Οι οδηγίες αυτές και το αντικείμενό τους φαίνονται στον παρακάτω πίνακα . Αξίζει να γίνει αναφορά τόσο στην οδηγία 2016/680 ΕΕ η οποία αφορά την προστασία των φυσικών προσώπων ως προς την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της πρόληψης διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων από τις αρμόδιες Αρχές αλλά και στην οδηγία 2016/681 ΕΕ που αφορά τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών(PNR) για την πρόληψη ,ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων .

Πίνακας 1

Ευρωπαϊκές οδηγίες κατά χρονολογική σειρά.

Ευρωπαϊκή Ένωση	Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Άρθρο 6) Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Άρθρο 8) Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Άρθρο 8)
-----------------	--

<u>Οδηγία 95/46/EK</u>	Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών
<u>Οδηγία 2002/58/EK</u>	Για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Βλ. κατωτέρω τροποποίηση της, δια της Οδηγίας 2009/136/EK
<u>Οδηγία 2006/24/EK</u>	Για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/EK
<u>Οδηγία 2009/136/EK</u>	Για τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/EK για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της οδηγίας 2002/58/EK σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας

	για την προστασία των καταναλωτών
<u>Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679</u>	Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)
<u>Διορθωτικό στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679</u>	Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)

<u>Οδηγία (ΕΕ) 2016/680</u>	Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου
<u>Οδηγία (ΕΕ) 2016/681</u>	Σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων

Πηγή :[http:// www.dpa.gr](http://www.dpa.gr)

1.4.7 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Η Ελλάδα υπήρξε, από τις πρώτες χώρες που μετέφεραν την κοινοτική Οδηγία στο εσωτερικό δίκαιο. Ήδη από το έτος 1985, είχαν εκπονηθεί σχετικά προσχέδια νόμου και μάλιστα είχαν κατατεθεί στο Κοινοβούλιο, σχέδια και προτάσεις νόμου κατά τα έτη 1989,1990,1991 και 1992 (Κύρωση Σύμβασης 108 Συμβουλίου της Ευρώπης ,χωρίς όμως νομοθετικά μέτρα) ,1994 (Προσχέδιο Δεκλερή)και 1994-1995 (Επιτροπή Αλιβιζάτου με μέλη τους Δρόσο Μυλωνόπουλο,Μποτόπουλο,Φαρμάκη,Μήτρου) .[37]

Μετά τον Ν. 2225/1994 που αφορά την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας ,το ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θεσπίστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα

με τον Ν. 2472/1997,(ΦΕΚ Α' 50/10.04.1997) ο οποίος ενσωμάτωσε την Οδηγία 95/46/ΕΚ υπο την πίεση για τη συμμετοχή στο χώρο Schengen και αφορά την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Αντικείμενο του νόμου αυτού ήταν η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής.

Με τον ίδιο νόμο, θεσπίστηκε η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) ως συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή.

Το άρθρο 9^Α του Συντάγματος που θεσπίστηκε το 2001 προβλέπει: «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως ο νόμος ορίζει».

Επακολούθησαν σειρά ειδικότερων νόμων , όπως ο Νόμος 3471/2006 για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών , ο Νόμος 3783/2009 για την ταυτοποίηση των κατόχων και χρηστών εξοπλισμού και υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, ο Νόμος 3115/2003 με τον οποίο ιδρύεται η "Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών" ο Νομος 4070/2012 περί ρυθμίσεων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων.

[37]Πηγή:Εισαγωγή στο Δίκαιο σελ 11 Σημειώσεις Λίλιαν Μήτρου

Όμως, η απαίτηση για ένα πιο ισχυρό και παράλληλα συνεκτικό και ευέλικτο πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων δημιούργησε τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας προσωπικών Δεδομένων (2016/679 ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος ψηφίστηκε στις Βρυξέλλες στις 27-04-2016 και τέθηκε σε εφαρμογή στις 25-05-2018 σε όλα τα κράτη-μέλη. Στην Ελλάδα κατήργησε τον προηγούμενο Νόμο Ν.2472/1997. Περαιτέρω, προκειμένου να ληφθούν μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού οδηγία 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για να προστατευθούν τα φυσικά πρόσωπα έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τη διενέργεια από δημόσιες Αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων και να ενσωματωθεί η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 , ψηφίστηκε με τη διαδικασία του κατεπείγοντος ο Ν 4624/2019 στις 29-08-2019. Ο παραπάνω Νόμος αντικατέστησε και το νομοθετικό πλαίσιο, που ρυθμίζει τη συγκρότηση και λειτουργία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

1.5 Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στο δημόσιο τομέα

Στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης εισήλθαν στο χώρο της, νέα πληροφοριακά συστήματα η λεγόμενη ηλεκτρονική διακυβέρνηση(e-government) μέσω της οποίας, προσφέρονται στους πολίτες και ηλεκτρονικά οι υπηρεσίες του δημοσίου.Ο στόχος των βέλτιστων υπηρεσιών θα επιτευχθεί μέσω της διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων που επιτυγχάνεται με χρήση κοινών προτύπων επικοινωνίας.Μια από τις βασικές υποχρεώσεις των Δημόσιων Οργανισμών, είναι η προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών , κατα την καθημερινή εκτέλεση των εργασιών τους,χρησιμοποιώντας πρακτικές και εργαλεία , με κατεύθυνση περισσότερο την πρόληψη της παραβίασης των Αρχών της Νομοθεσίας παρά την καταστολή τους .Τόσο ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας προσωπικών δεδομένων, όσο και ο ελληνικός Νόμος 4624/2019 θέτουν το νομικό πλαίσιο εντός του οποίου οι δημόσιοι οργανισμοί θα πρέπει να κινηθούν προκειμένου να εναρμονιστούν, σεβόμενοι τα ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών.

1.5.1 Τι προβλέπει ο ΓΚΠΔ για το δημόσιο τομέα

Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας προσωπικών δεδομένων, όσον αφορά το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής, δεν κάνει διάκριση μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα μιλάει για « υπεύθυνο» και «εκτελούντα την επεξεργασία», επομένως αναφέρεται τόσο σε ιδιωτικούς όσο και σε δημόσιους φορείς **«εξαιρώντας από την αρμοδιότητα του, τις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και πρόληψης έναντι κινδύνων που απειλούν τη δημόσια ασφάλεια.**

Το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους, στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία των δεδομένων, μπορεί να **περιορίζει μέσω νομοθετικού μέτρου** ,το πεδίο εφαρμογής των δικαιωμάτων που προβλέπονται για το υποκείμενο, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διατηρείται ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα.Όσον αφορά τους παρακάτω τομείς , την ασφάλεια του κράτους, την εθνική άμυνα, την δημόσια ασφάλεια, την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων ή την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων, την προστασία από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και την πρόληψη αυτών, ή άλλων σημαντικών στόχων γενικού δημόσιου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, ιδίως σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων, της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ασφάλισης, την προστασία της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των δικαστικών διαδικασιών, την πρόληψη, διερεύνηση, ανίχνευση και δίωξη παραβάσεων δεοντολογίας σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, την παρακολούθηση, την επιθεώρηση ή την κανονιστική λειτουργία που συνδέεται, έστω περιστασιακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, τα ρυθμίζει , η οδηγία 2016 /280 ΕΕ η οποία ενσωματώθηκε στον Ν 4624/2019.[38]

[38] βλ. αιτιολογική σκέψη 19 και 73 του ΓΚΠΔ

Ο Κανονισμός ορίζει όσον αφορά το δημόσιο τομέα , **ότι δεν θεωρούνται αποδέκτες ,οι δημόσιες αρχές** ,στις οποίες κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με νομική υποχρέωση για την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους, όπως για παράδειγμα οι φορολογικές και τελωνειακές αρχές, ή όταν διενεργούν ειδική έρευνα για το γενικό συμφέρον, σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους.**[39]** Το υποκείμενο ενώ, έχει το **δικαίωμα να μην υπόκειται σε απόφαση** με την οποία αξιολογούνται προσωπικές πτυχές, ωστόσο , όταν αυτές επηρεάζουν σημαντικά θέματα , θα πρέπει να επιτρέπεται όταν προβλέπεται ρητά από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους, για τους σκοπούς της παρακολούθησης της απάτης και της φοροδιαφυγής, χρησιμοποιώντας κατάλληλες μεθόδους ώστε τα δεδομένα να είναι ασφαλή και ακριβή.**[40]**

[39]βλ.αιτιολογική σκέψη 31του ΓΚΠΔ

[40]βλ. αιτιολογική σκέψη 71του ΓΚΠΔ

Μπορούν να **επιβληθούν από το ενωσιακό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους** μέλους **περιορισμοί** σχετικά με τις συγκεκριμένες βασικές αρχές, τα δικαιώματα και τις σχετικές υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, στον βαθμό που είναι αναγκαία για την δημόσια ασφάλεια, την προστασία της ανθρώπινης ζωής, την πρόληψη, την διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων ή την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων, για τη διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας και της πρόληψής τους ή παραβάσεων δεοντολογίας σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, άλλων σημαντικών σκοπών γενικού δημόσιου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, ιδίως σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, της τήρησης δημόσιων αρχείων για λόγους γενικού συμφέροντος, της περαιτέρω επεξεργασίας αρχειοθετημένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για την παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικών με την πολιτική συμπεριφορά σε πρώην απολυταρχικά καθεστώτα ή της προστασίας του υποκειμένου των δεδομένων ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τρίτων, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνικής προστασίας, της δημόσιας υγείας και των ανθρωπιστικών σκοπών. **[41]**

[41]βλ. αιτιολογική σκέψη 73 του ΓΚΠΔ

Οι Δημόσιες αρχές και οι δημόσιοι φορείς που τηρούν αρχεία δημόσιου συμφέροντος **θα πρέπει να είναι υπηρεσίες**, οι οποίες, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους μέλους, υπέχουν εκ του νόμου υποχρέωση να επεξεργάζονται αρχεία για το γενικό δημόσιο συμφέρον. Στα κράτη μέλη, θα πρέπει επίσης να δοθεί το δικαίωμα να προβλέπουν περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς αρχειοθέτησης. Στα πλαίσια του **θεμιτού συμφέροντος**, θα πρέπει να εντάσσονται υποθέσεις για πιθανές εγκληματικές πράξεις ή απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας καθώς και η διαβίβαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αρμόδια αρχή για υποθέσεις που αφορούν αξιόποινη πράξη ή απειλές για τη δημόσια ασφάλεια. Ωστόσο, η διαβίβαση αυτή, θα πρέπει να απαγορεύεται, εάν η επεξεργασία δεν είναι συμβατή με νομική, επαγγελματική ή άλλη δεσμευτική υποχρέωση τήρησης απορρήτου.^[42]

^[42]βλ. αιτιολογική σκέψη 158 του ΓΚΠΔ

Επίσης, **η περαιτέρω διατήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι νόμιμη**, στις περιπτώσεις της άσκησης του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης και της ενημέρωσης, άσκησης καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς, ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων.^[43] Βασική υποχρέωση των δημοσίων Οργανισμών είναι η τήρηση της νομιμότητας επεξεργασίας. Η επεξεργασία είναι σύνηθες όταν είναι **απαραίτητη** για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων, που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί. Ο περιορισμός έγκειται, στο ότι, **το παραπάνω δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία** που διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.^[44]

^[43] αιτιολογική σκέψη 65 του ΓΚΠΔ

^[44] άρθρο 6 του ΓΚΠΔ

Για την επεξεργασία, η οποία εκτελείται, για νομική υποχρέωση του υπεύθυνου ή είναι αναγκαία για εκπλήρωση δημοσίου συμφέροντος ή για την άσκηση δημόσιας εξουσίας, το κράτος μέλος θα πρέπει να θεσπίζει **ειδικές διατάξεις**, οι οποίες θα τη ρυθμίζουν όμως, δεν απαιτείται ξεχωριστή νομική διάταξη **για κάθε μεμονωμένη επεξεργασία**.^[45] Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει επίσης να θεωρείται σύννομη όταν είναι αναγκαία για την προστασία συμφέροντος που είναι ουσιώδες για τη ζωή η οποία θα πρέπει να διενεργείται, ελλείψει άλλης νομικής βάσης, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση παρακολούθησης επιδημιών.^[46] Τα θεμελιώδη δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων δεν θα μπορούσαν να υπερισχύουν των συμφερόντων του υπευθύνου επεξεργασίας, όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, η επεξεργασία διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, ειδικότερα όταν γίνεται για σκοπούς πρόληψης της απάτης.^[47]

^[45]βλ.αιτιολογική σκέψη 45 του ΓΚΠΔ

^[46]βλ.αιτιολογική σκέψη 46 του ΓΚΠΔ

^[47]βλ. αιτιολογική σκέψη 47 του ΓΚΠΔ

Συμβατή πράξη επεξεργασίας περαιτέρω σκοπών, σε σχέση με τον αρχικό, θεωρείται η επεξεργασία, για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας. Επίσης συμβατή θα πρέπει να θεωρείται, η περαιτέρω επεξεργασία **για λόγους αρχειοθέτησης** που άπτονται του δημόσιου συμφέροντος, **για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας** ή για **στατιστικούς σκοπούς**. Ειδικότερα, αν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, για τη διασφάλιση, σημαντικών σκοπών στο πλαίσιο γενικού δημόσιου συμφέροντος, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να προβαίνει στην περαιτέρω επεξεργασία ανεξάρτητα από τη συμβατότητα των σκοπών, με τις ανάλογες εγγυήσεις, βέβαια. Στο θεμιτό συμφέρον θα πρέπει να εντάσσεται και η επεξεργασία για την επισήμανση **πιθανών εγκληματικών πράξεων ή απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας** από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και η διαβίβαση των σχετικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αρμόδια αρχή για υποθέσεις που αφορούν την ίδια αξιόποινη πράξη ή τις ίδιες απειλές για τη δημόσια ασφάλεια. [48] Όταν τηρούνται οι αρχές της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού αυτό θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη ως εγγύηση αξιοπιστίας, στο πλαίσιο των δημόσιων διαγωνισμών. [49]

[48] βλ. αιτιολογική σκέψη 50 του ΓΚΠΔ

[49] βλ. αιτιολογική σκέψη 78 του ΓΚΠΔ

Ο Κανονισμός ορίζει ότι η επεξεργασία των **ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων** είναι **σύννομη**, όταν αυτή είναι απαραίτητη στον τομέα του **εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας**, εφόσον επιτρέπεται από το δίκαιο, **με λήψη κατάλληλων εγγυήσεων**, για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων. Περαιτέρω, είναι σύννομη όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων, ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν επεξεργασία υπό τη δικαιοδοτική τους αρμοδιότητα, ή όταν η επεξεργασία των δεδομένων είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος, ή όταν γίνεται για σκοπούς προληπτικής ή επαγγελματικής ιατρικής, ή εκτίμησης της ικανότητας προς εργασία του εργαζομένου, ιατρικής διάγνωσης, παροχής υγειονομικής ή κοινωνικής περίθαλψης ή θεραπείας ή διαχείρισης υγειονομικών και κοινωνικών συστημάτων και υπηρεσιών, βάσει του ενωσιακού δικαίου ή του δικαίου κράτους μέλους ή δυνάμει σύμβασης με επαγγελματία του τομέα της υγείας. Όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, όπως η προστασία έναντι σοβαρών διασυννοριακών απειλών κατά της υγείας ή για την διασφάλιση υψηλών προτύπων ποιότητας και ασφάλειας της υγειονομικής περίθαλψης και των φαρμάκων ή των ιατροτεχνολογικών προϊόντων, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή του δικαίου κράτους μέλους, το οποίο **προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων**, ειδικότερα δε του επαγγελματικού απορρήτου, Επίσης είναι σύννομη, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς. [50]

[50]. Βλ. άρθρο 9 του ΓΚΠΔ

Ο ΓΚΠΔ **δεν εφαρμόζεται** για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ,από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης έναντι των απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας και της πρόληψής τους και της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων αυτών, **αυτό αποτελεί το αντικείμενο «ειδικής ενωσιακής» νομικής πράξης.** «Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ,που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας διενεργείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής ή εάν η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Πλήρες ποινικό μητρώο τηρείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής.»

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία ο οποίος δεν είναι εγκατεστημένος στην Ένωση , αν επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα υποκειμένων τα οποία βρίσκονται στην Ένωση, **θα πρέπει να ορίζει εκπρόσωπο, εκτός αν ,**η επεξεργασία είναι περιστασιακή, δεν περιλαμβάνει επεξεργασία σε μεγάλη κλίμακα, δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζεται με ποινικές καταδίκες και αδικήματα και δεν είναι πιθανόν να οδηγήσει σε κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες φυσικών προσώπων εάν ληφθούν υπόψη το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο, η φύση και οι σκοποί της επεξεργασίας ή εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι **δημόσια αρχή ή φορέας.** [51]

--=====

[51]βλ. άρθρο 10 του ΓΚΠΔ

Ο ΓΚΠΔ υποχρεώνει τον ορισμό υπεύθυνου προστασίας δεδομένων σε κάθε δημόσιο Οργανισμό ,με την μόνη εξαίρεση τα Δικαστήρια και τις Εισαγγελίες.[52]Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία πρέπει να δημοσιεύσει τα στοιχεία του ή να τα ανακοινώνει στην Εποπτική Αρχή.[53]Να ασχολείται με όλα τα ζητήματα που αφορούν την προστασία των δεδομένων.Ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία τον επικουρούν,δεν λαμβάνει όμως εντολές ή δεν υφίσταται κυρώσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων του, λογοδοτεί στο ανώτατο διοικητικό επίπεδο του Οργανισμού.Επικοινωνεί με τα υποκείμενα των δεδομένων για κάθε σχετικό ζήτημα και υποχρεούται σε τήρηση του απορρήτου και της εμπιστευτικότητας.[54] Τα καθήκοντά του είναι ,να ενημερώνει ,να συμβουλεύει και να παρακολουθεί την συμμόρφωση με τον Κανονισμό, να αναθετεί αρμοδιότητες σε υπαλλήλους , ευαισθητοποιεί ,να εκπαιδεύει και να συμβουλεύει για όλα τα θέματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.Όσον αφορά την εκτίμηση αντικτύπου , όταν εκτελείται πρέπει να συνεργάζεται με την Εποπτική Αρχή.

[52] βλ.άρθρο 37 παρ 1 α ΓΚΠΔ

[53] βλ.άρθρο 37 παρ 7 ΓΚΠΔ

[54]βλ. άρθρο 38 ΓΚΠΔ

Περαιτέρω, ο ΓΚΠΔ διευκολύνει την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων και προβλέπει την παροχή πληροφοριών στα υποκείμενα, αν και αυτό δεν είναι αναγκαίο να επιβάλλεται (η υποχρέωση παροχής πληροφοριών), όταν το υποκείμενο των δεδομένων διαθέτει ήδη τις πληροφορίες, εάν η καταχώριση ή η κοινολόγηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπεται ρητώς από τον νόμο ή εάν η παροχή πληροφοριών στο υποκείμενο των δεδομένων αποδεικνύεται ανέφικτη ή θα απαιτούσε δυσανάλογη προσπάθεια. Το τελευταίο θα μπορούσε να ισχύει, όταν η επεξεργασία γίνεται για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς. Συνεπώς, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, ο αριθμός των υποκειμένων των δεδομένων, η ηλικία των δεδομένων και τυχόν κατάλληλες εγγυήσεις που θεσπίστηκαν.

Ο Γενικός Κανονισμός, εισάγει ένα νέο μηχανισμό εγγύησης, την **αρχή της Λογοδοσίας** (Accountability principal), σύμφωνα με την οποία οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ή οι εκτελούντες την επεξεργασία, που συλλέγουν και επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα, οφείλουν να διαμορφώνουν τις διαδικασίες και τα τεχνικά και οργανωτικά συστήματά εντός του φορέα, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να **αποδεικνύουν**, ανά πάσα στιγμή, τόσο ενώπιον των εποπτικών αρχών όσο και ενώπιον των δικαστηρίων, ότι είναι **πλήρως συμμορφωμένοι** με όσα προβλέπει ο Κανονισμός. [55]

Υπεύθυνος να διασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ είναι ο **υπεύθυνος επεξεργασίας** ή ο **εκτελών την επεξεργασία** και όχι ο υπεύθυνος προστασίας.

[55] https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,213245&_dad=portal&_schema=PORTAL(ημερομηνία προσπέλασης 12/02/2020)

Η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να απαντά στα ερωτήματα και αιτήματα είτε των υπευθύνων επεξεργασίας είτε των υποκειμένων των δεδομένων ή τρίτων που αφορούν ζητήματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, που δεν εμπίπτουν στις προβλεπόμενες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ αρμοδιότητές της[56] αρμόδιος να απαντά είναι ο υπεύθυνος προστασίας και μάλιστα εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Απαιτείται να γίνει **καταγραφή των κατηγοριών των δεδομένων** προσωπικού χαρακτήρα επι των οποίων γίνεται επεξεργασία, συλλογή, καταχώρηση, φύλαξη διαβίβαση από κάθε φορέα του δημοσίου .[57]

Προβλέπεται υποχρέωση εφαρμογής πρακτικών για την προστασία της επεξεργασίας των δεδομένων (Privacy policy) και ενημέρωση της Εποπτικής Αρχής για περιστατικά παραβίασης .

Απαιτείται να σχεδιασθούν από τον Δημόσιο φορέα και να τεθούν σε λειτουργία διαδικασίες, οι οποίες να αποσκοπούν στη διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ΓΚΠΔ [58]για να διασφαλίζεται αυτό, θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα **από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού (data protection by design and by default)**.Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να επικαιροποιούνται.

[56] βλ. [άρθρο 57](#) ΓΚΠΔ, καθώς και σχετική απόφαση της Αρχής [52/2018](#) διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της

[57] βλ. άρθρο 30 ΓΚΠΔ

[58] βλ. άρθρο 25 ΓΚΠΔ

1.5.2. Ν 4624/2019 για το δημόσιο τομέα

Όπως ειπώθηκε ,ο κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε δραστηριότητες επεξεργασίας για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης έναντι των απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας ,της πρόληψής τους καθώς και της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων αυτών, διότι αυτό αποτελεί το **αντικείμενο ειδικής ενωσιακής νομικής πράξης**.

Περαιτέρω και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία από δημόσιες αρχές, βάσει του κανονισμού, θα πρέπει, όταν χρησιμοποιούνται για αυτούς τους σκοπούς, να ρυθμίζονται από αυτή, την ειδικότερη ενωσιακή νομική πράξη, δηλαδή την οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. (**Οδηγία LED**)

Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν στις αρμόδιες αρχές, κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 καθήκοντα που δεν ασκούνται απαραίτητως για τους ανωτέρω σκοπούς ,ούτως ώστε η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για αυτούς τους άλλους σκοπούς, εφόσον εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου, να υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Ο Νόμος 4624/2019 ψηφίστηκε με τη διαδικασία του κατεπείγοντος και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ (137/Α/29-08-2019) προκειμένου να επιτευχθεί συμμόρφωση με τις ρήτρες ευελιξίας του ΓΚΠΔ και να εναρμονιστεί το Ελληνικό Δημόσιο με τον Κανονισμό. Αφορά, κατα κύριο λόγο, τον δημόσιο τομέα.Οι κυριότερες ρυθμίσεις του αναλύονται παρακάτω .

Ο Ν 4624/2019 κάνει σαφή διάκριση σε ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς ως υπεύθυνους επεξεργασίας.^[60] Οι διατάξεις του εφαρμόζονται στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τόσο σε ιδιωτικούς όσο και σε δημόσιους φορείς.

^[60]βλ. άρθρο 2 και άρθρο 4 του Ν. 4624/2019

Περιέχει ρύθμιση για τον ορισμό υπεύθυνου προστασίας (DPO) στο δημόσιο τομέα [61] ο οποίος μπορεί να είναι υπάλληλος του Δημοσίου φορέα ή να εκπληρώνει τα καθήκοντά του, βάσει σύμβασης. Υπάρχει δυνατότητα να ορίζεται ένας υπεύθυνος προστασίας δεδομένων για περισσότερους του ενός δημόσιους φορείς. Ο ρόλος του DPO είναι εποπτικός, συμβουλευτικός. Έχει υποχρέωση διενέργειας μελέτης αντικτύπου (DPIA) σε περίπτωση επεξεργασίας η οποία ενέχει υψηλό κίνδυνο για τα προσωπικά δεδομένα.

Περιέχει ρυθμίσεις για την ανασύγκριση της Αρχής Προστασίας προσωπικών δεδομένων [62] η οποία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και την εφαρμογή του Κανονισμού και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ενδεικτικά αναφέρω μερικές από τις αρμοδιότητες της: διενέργεια ελέγχων, αυτεπάγγελτα ή κατόπιν καταγγελίας, προώθηση της ευαισθητοποίησης του κοινού, εξέταση καταγγελιών, παροχή γνωμοδοτήσεων, εκπροσώπηση της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας δεδομένων, έκδοση οδηγιών και διενέργεια συστάσεων, επιβολή διοικητικών Κυρώσεων.

[61] βλ. άρθρο 6 του Ν. 4624/2019

[62] βλ. άρθρα 9 έως 20 του Ν. 4624/2019

Περιορίζει τα δικαιώματα των υποκειμένων όσον αφορά την επεξεργασία από τους δημόσιους φορείς, όπως θα αναλυθεί παρακάτω, με τους εξής τρόπους: Απαλλάσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από την υποχρέωση ενημέρωσης άρα περιορίζει και το δικαίωμα του υποκειμένου στην πρόσβαση, στην περίπτωση που η επεξεργασία αφορά τη δημόσια ασφάλεια ή αν αυτή θα έθετε σε κίνδυνο την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας στο Δημόσιο φορέα ή την εμπιστευτική διαβίβαση δεδομένων [63]ή όταν εκπληρώνεται καθήκον που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας. Παρόλους τους περιορισμούς, στις άνω περιπτώσεις ο Εθνικός νόμος προβλέπει και τρόπους προστασίας του υποκειμένου όπως για παράδειγμα οποιαδήποτε ενημέρωση στο υποκείμενο για τα δικαιώματά του πρέπει να γίνεται σε απλή κατανοητή γλώσσα και κυρίως όταν αφορά ευάλωτες ομάδες (ανηλίκους). Η άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου δεν υπόκειται σε τέλος.

Περιορίζει το δικαίωμα στη διαγραφή όταν η επεξεργασία γίνεται για λόγους δημόσιου συμφέροντος, στον τομέα της δημόσιας υγείας, για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς, για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή όταν υπάρχει νομική υποχρέωση διατήρησης των δεδομένων όπως για παράδειγμα στα δεδομένα των φορολογικών βάσεων.[64]

[63]βλ. άρθρο 31 και 32 του Ν. 4624/2019

[64]βλ. άρθρο 17 του Ν. 4624/2019

Το δικαίωμα στη φορητότητα δεν ισχύει, για την επεξεργασία που είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας.[65] Το υποκείμενο δεν μπορεί να εναντιωθεί σε επεξεργασία αν είναι απαραίτητη για την εκτέλεση καθήκοντος που ασκείται για λόγους δημόσιου συμφέροντος.[66]. Περαιτέρω ,μπορεί να περιορίζονται με νομοθετικό μέτρο, τα δικαιώματα του υποκειμένου με την προϋπόθεση ότι ο περιορισμός σέβεται την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών ,προκειμένου, να διασφαλιστεί η ασφάλεια του κράτους, η εθνική άμυνα, η δημόσια ασφάλεια, σε επεξεργασίες που αφορούν την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων ή την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων, περιλαμβανομένης της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της πρόληψης αυτών ή άλλων σημαντικών στόχων γενικού δημόσιου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, ιδίως σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων, της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ασφάλισης, για την προστασία της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των δικαστικών διαδικασιών, όταν αυτή αφορά την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση και τη δίωξη παραβάσεων, θέματα δεοντολογίας σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, την παρακολούθηση της επιθεώρησης ή της κανονιστικής λειτουργίας που συνδέεται έστω περιστασιακά με την άσκηση δημόσιας εξουσίας ή την εκτέλεση αστικών αξιώσεων.[67]

[65]βλ. άρθρο 20 του Ν 4624/2019

[66]βλ. άρθρο 21 παρ 6 του Ν 4624/2019

[67]βλ. άρθρο 23 του Ν 4624/2019

Θέτει προϋποθέσεις για την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων. Συγκεκριμένα επιτρέπεται η επεξεργασία των ειδικών κατηγοριών δεδομένων, όταν πρόκειται για την άσκηση δικαιωμάτων που απορρέουν από το δικαίωμα κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας, για λόγους προληπτικής ιατρικής, για την εκτίμηση της ικανότητας προς εργασία του εργαζομένου, για ιατρική διάγνωση, για την παροχή υγείας ή κοινωνικής περίθαλψης ή για τη διαχείριση των συστημάτων και υπηρεσιών υγείας ή κοινωνικής περίθαλψης ή δυνάμει σύμβασης με επαγγελματίες του τομέα υγείας ή άλλου προσώπου που δεσμεύεται από το επαγγελματικό απόρρητο ή είναι υπό την εποπτεία του ή για λόγους δημοσίου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, όπως σοβαρών διασυννοριακών απειλών κατά της υγείας ή για την εξασφάλιση υψηλών προδιαγραφών ποιότητας και ασφάλειας της υγειονομικής περίθαλψης και των φαρμάκων ή των ιατροτεχνολογικών προϊόντων, επιπλέον των μέτρων πρέπει να τηρούνται ιδίως οι διατάξεις που εξασφαλίζουν το επαγγελματικό απόρρητο που προβλέπει ο νόμος ή ο κώδικας δεοντολογίας. Περαιτέρω από δημόσιους φορείς επιτρέπεται η επεξεργασία εφόσον είναι **απολύτως απαραίτητη** για λόγους ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος ή για την αποτροπή σημαντικής απειλής για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια ασφάλεια· ή για τη λήψη ανθρωπιστικών μέτρων και στις περιπτώσεις αυτές **το συμφέρον για την επεξεργασία είναι υπέρτερο του συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων.** Στις παραπάνω περιπτώσεις πρέπει να λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του υποκειμένου. [68] Απαγορεύει την επεξεργασία των γενετικών δεδομένων για σκοπούς ασφάλισης ζωής και υγείας. [69].

[68] βλ. άρθρο 22 του Ν. 4624/2019

[69] βλ. άρθρο 23 του Ν. 4624/2019

Ορίζει το νομικό πλαίσιο, προκειμένου να διενεργείται επεξεργασία **για περαιτέρω σκοπούς**. Η επεξεργασία για άλλους σκοπούς επιτρέπεται από δημόσιους φορείς όταν είναι αναγκαία, για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους ή για να αποφευχθούν κίνδυνοι που αφορούν την εθνική ασφάλεια, την εθνική άμυνα, τη δημόσια ασφάλεια και τη διασφάλιση φορολογικών και τελωνειακών εσόδων ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων, για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας και επίσης στατιστικούς σκοπούς. Επιβάλλει την τήρηση κατάλληλων διασφαλίσεων όπως λόγου χάριν ανωνυμοποίηση. [70]

Εδραιώνει την αρχή της λογοδοσίας (Accountability), με απόδειξη της τήρησης των υποχρεώσεων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα αυτής ο οποίος οφείλει να διαμορφώνει τις διαδικασίες και τα τεχνικά και οργανωτικά συστήματά του φορέα, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να **αποδεικνύει**, ανά πάσα στιγμή, τόσο ενώπιον των εποπτικών αρχών όσο και των δικαστηρίων, ότι είναι **πλήρως συμμορφωμένος ο Οργανισμός** με όσα προβλέπει ο Κανονισμός, του παρέχει δε, μια σειρά από εργαλεία συμμόρφωσης, όπως τήρηση αρχείων δραστηριοτήτων, εκτίμηση αντικτύπου, κώδικες δεοντολογίας, ορισμό υπευθύνου προστασίας. Η αρχή της λογοδοσίας είναι ένας μηχανισμός εγγύησης της τήρησης των Αρχών. [71]

[70] βλ. άρθρο 26 του Ν. 4624/2019

[71] https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,213245&_dad=portal&_schema=PORTAL] ημ προσπέλασης 20/02/2020

Προβλέπει ειδικές ρυθμίσεις για τον τομέα της απασχόλησης, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα , όπου επιτρέπεται η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των εργαζόμενων , ακόμη και των ευαίσθητων, για τις ανάγκες της σύμβασης εργασίας (ατομικής ή συλλογικής)(σύναψη ή την εκτέλεση αυτής) με την προϋπόθεση ότι ο εργοδότης πρέπει να αποδείξει ότι η συγκατάθεση (αν αυτή αποτελεί τη νομική βάση επεξεργασίας) είναι αποτέλεσμα ελεύθερης επιλογής . [72].

Ορίζει ειδικότερες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των ανηλίκων στην κοινωνία της πληροφορίας , θέτοντας ως κατώτερο όριο ηλικίας το 15^ο έτος ,προκειμένου η συγκατάθεση να αποτελεί νομική βάση επεξεργασίας .[73]

[72]βλ .άρθρο 27 του Ν. 4624/2019

[73]βλ. άρθρο 21 του Ν. 4624/2019

Καθιερώνει υποχρέωση τήρησης εμπιστευτικότητας από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τον εκτελούντα και τον υπεύθυνο προστασίας των δεδομένων η οποία επεκτείνεται και μετά την λήξη της σχέσεως με τον δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα .[74]

Προβλέπει σύστημα διοικητικών ,αστικών και ποινικών κυρώσεων για τους δημοσίους φορείς .

Ποινικές κυρώσεις : Όποιος με οποιονδήποτε τρόπο επεμβαίνει σε σύστημα αρχειοθέτησης προσωπικών δεδομένων, το διαγράφει, αντιγράφει και εν γένει το χρησιμοποιεί παρανόμως, τιμωρείται. Εάν πρόκειται για απλά προσωπικά δεδομένα ορίζεται ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος και χρηματική ποινή μέχρι 100.000 Ευρώ. Εάν πρόκειται για ειδικές κατηγορίες δεδομένων, ορίζεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή έως 100.000 ευρώ. Στην περίπτωση κατά την οποία ο υπαίτιος σκοπεύει να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να προκαλέσει περιουσιακή ζημία και το συνολικό όφελος αυτής υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα χρόνια. Τα άνω αδικήματα διώκονται αυτεπαγγέλτως.

Διοικητικές κυρώσεις :Ο νέος Νόμος αφήνει άθικτο το πλαίσιο των προστίμων του ΓΚΠΔ σε βάρος ιδιωτικών φορέων, τα οποία δύνανται να ανέλθουν μέχρι και σε 2% ή 4% του ετησίου κύκλου εργασιών μιας επιχείρησης.

Στους δημόσιους φορείς, αντιθέτως, το ανώτατο όριο προστίμου δεν μπορεί να ανέλθει με τον νέο Νόμο πάνω από 10.000.000 Ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη διάρκεια της παραβίασης της προκαλούμενης ζημιάς.

[74] βλ άρθρο 51 του Ν 4624/2019

Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών δεδομένων συνεκτιμά τους παράγοντες, κάτω από τους οποίους έλαβε χώρα το γεγονός της παραβίασης της προστασίας των προσωπικών δεδομένων ,την μετέπειτα διορθωτική δράση που ελήφθη , την προ της παραβίασης συμπεριφορά, τα μέτρα ασφάλειας τα οποία ελήφθησαν και αποφασίζει το ύψος του διοικητικού προστίμου κατά περίπτωση (ad hoc).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης σε περίπτωση κατά την οποία έχει προξενήσει βλάβη υλική ή μη στο υποκείμενο παραβιάζοντας τον Κανονισμό. Το υποκείμενο το οποίο υπέστη τη ζημία ασκεί το δικαίωμα του στα αρμόδια Δικαστήρια. Υπάρχει η ευχέρεια ,το υποκείμενο να επιλέξει αν θα προσφύγει στα πολιτικά Δικαστήρια της κύριας εγκατάστασης του φορέα ή της συνήθους διαμονής του ιδίου βέβαια η ευχέρεια επιλογής στην περίπτωση του Δημόσιου φορέα δεν υφίσταται [75]. Σε περίπτωση απο κοινού υπεύθυνων επεξεργασίας, αυτοί ευθύνονται αλληλεγγυα και εις ολόκληρον.

Ορίζει το νομικό πλαίσιο για τις διαβιβάσεις προσωπικών δεδομένων σε τρίτες Χώρες . Στην περίπτωση που δεν υφίσταται απόφαση περι εξασφάλισης επαρκούς επιπέδου προστασίας η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό, μπορεί να πραγματοποιηθεί εφόσον με δεσμευτική πράξη δοθούν επαρκείς εγγυήσεις ή κρίνει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ότι αυτές υφίστανται. Αν δεν εξασφαλίζεται , όμως το καθεστώς « ασφαλούς λιμένα» μπορεί να γίνει διαβίβαση μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπως για την προστασία των ζωτικών ή έννομων συμφερόντων του υποκειμένου ή άλλου προσώπου ή για να προληφθεί σοβαρή απειλή για τη δημόσια ασφάλεια της Χώρας .[76]

[75] βλ. άρθρα 80,81,82 του Ν. 4624/2019

[76] βλ. άρθρα 76,77 του Ν. 4624/2019

Ορίζει το νομικό πλαίσιο για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς ή σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης , το οποίο επιτρέπει την επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, εφόσον από τη στάθμιση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και του δικαιώματος στην πληροφόρηση, υπερέχει το τελευταίο. Περαιτέρω , επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου εφόσον είναι αναγκαία για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή συλλογής ή τήρησης στατιστικών στοιχείων υπό την προϋπόθεση της τήρησης κατάλληλων μέτρων προστασίας όπως η ανωνυμοποίηση και η κρυπτογράφηση.[77]

Το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.Σ.Υ.Δ.) είναι αρμόδιο για τη διαπίστευση των φορέων πιστοποίησης του άρθρου 43 του ΓΚΠΔ αναφορικά με τη συμμόρφωσή τους με την κείμενη νομοθεσία σύμφωνα και με το πρότυπο EN-ISO/IEC17065:2012.[78]

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των υπαλλήλων της ΕΥΠ διενεργείται από ειδικά εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους.[79]

Με τον παραπάνω Νόμο έχουν ρυθμιστεί αρκετά θέματα και έχουν τεθεί οι βάσεις για την εναρμόνιση με τον ΓΚΠΔ. Όπου υφίσταται διακριτική ευχέρεια, για λήψη απόφασης για την επεξεργασία θα πρέπει να γίνεται **στάθμιση** των δικαιωμάτων του υποκειμένου και του δικαιώματος στην πληροφόρηση του Κρατικού φορέα προκειμένου να εξασφαλιστεί η Δημοκρατία και η έννομη τάξη .

[77] βλ. άρθρο 28 του Ν. 4624/2019

[78] βλ. άρθρο 37 του Ν. 4624/2019

[79] βλ. άρθρο 36 του Ν. 4624/2019

ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Αντικείμενο και στόχος του ΓΚΠΔ είναι η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών του Ανθρώπου, έτσι όπως ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης») και στο άρθρο 16 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Ειδικότερα δε, το δικαίωμα αυτού στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δεν γίνεται διάκριση στον ΓΚΠΔ σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.^[80] **Επομένως ο κανονισμός εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων και στις δραστηριότητες των δικαστηρίων και άλλων δικαστικών αρχών.** Σε ορισμένα σημεία του, ρυθμίζει ρητά πως εκτελείται η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τα Δικαστήρια όπως, όσον αφορά την άρση της απαγόρευσης για την επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, η οποία είναι δυνατή όταν τα Δικαστήρια ενεργούν υπο την δικαιοδοτική τους αρμοδιότητα ή όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους δημοσίου συμφέροντος.^[81] Επίσης με το άρθρο 10 του ΓΚΠΔ παρέχεται εξουσιοδότηση, στον Εθνικό Νομοθέτη με ειδική διάταξη (ρήτρα ανοίγματος - εξειδίκευσης) να λάβει τα αναγκαία μέτρα, τα οποία θα εξασφαλίζουν επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα και ορίζει ότι η επεξεργασία που αφορά ποινικές καταδίκες θα διενεργείται υπό τον έλεγχο επίσημης Αρχής.^[82] Επομένως ο ΓΚΠΔ **δεν εφαρμόζεται** για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όταν **η επεξεργασία εκτελείται από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων,** συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και πρόληψης έναντι κινδύνων που απειλούν τη δημόσια ασφάλεια αλλά αποτελεί αντικείμενο της οδηγίας 2016/680 η οποία ενσωματώθηκε στον Ν 4624/2019 και παρόλο που ο ΓΚΠΔ δίνει τη δυνατότητα στον Εθνικό Νομοθέτη της λήψης των αναγκαίων μέτρων έτσι ώστε να εξασφαλίζονται επαρκείς εγγυήσεις **δεν προχώρησε σε κάτι τέτοιο** και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να καθίσταται δύσκολη η εφαρμογή του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ.^[82^α]

^[80] βλ. άρθρο 1 παρ 2 του ΓΚΠΔ

^[81] βλ. άρθρο 9 παρ στ του ΓΚΠΔ

^[82] βλ. άρθρο 10 του ΓΚΠΔ.

^[82^α] βλ γνωμοδότηση 1/2020 της ΑΠΔΠΧ

Όσον αφορά, τον ορισμό υπεύθυνου προστασίας δεν υπάρχει αυτή η υποχρέωση όταν η επεξεργασία διενεργείται από τα Δικαστήρια , όταν ενεργούν υπο τη δικαιοδοτική τους αρμοδιότητα [83]

Όσον αφορά τη σχέση με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ο Ν 4624/2019 ορίζει ότι **δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής, ο έλεγχος των πράξεων επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες διενεργούνται στο πλαίσιο της δικαστικής Λειτουργίας και των δικαστικών καθηκόντων** [84] ενώ ο ΓΚΠΔ ορίζει ότι η αρμοδιότητα των εποπτικών αρχών δεν θα πρέπει να καλύπτει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό **τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα.**

Ο λόγος για τον οποίο επιβάλλεται αυτή η εξαίρεση είναι ότι πρέπει να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργιών κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων, περιλαμβανομένης της λήψης αποφάσεων.Επομένως ο έλεγχος από εποπτική Αρχή , έρχεται σε αντίθεση. Η εποπτεία των εν λόγω πράξεων επεξεργασίας δεδομένων θα πρέπει να μπορεί να **ανατεθεί σε ειδικούς φορείς στο πλαίσιο του δικαστικού συστήματος του κράτους μέλους, οι οποίοι** θα πρέπει ιδίως να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες του κανονισμού, να ευαισθητοποιούν μέλη των δικαστικών λειτουργιών όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους βάσει αυτού και να επιλαμβάνονται καταγγελιών σε σχέση με τις εν λόγω διαδικασίες επεξεργασίας δεδομένων.

Όσον αφορά την παραπάνω ρύθμιση για τα δικαστήρια σχετικά με την Αρχή, γίνεται αντιληπτό ότι ενώ ο ΓΚΠΔ περιορίζεται στην δικαιοδοτική αρμοδιότητα των δικαστικών λειτουργιών ο Ν. 4624/2019 **εισάγει την εξαίρεση σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων των Δικαστικών Αρχών** . Επομένως το βάρος και η υποχρέωση συμμόρφωσης μεταφέρεται από την ΑΠΔΠΧ αποκλειστικά στον υπεύθυνο και εκτελούντα την επεξεργασία.[85]

Οι συμφωνίες για δικαστική και αστυνομική συνεργασία όσον αφορά τη διαβίβαση των δεδομένων σε αποδέκτες οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε Τρίτες Χώρες δεν επηρεάζονται από τον ΓΚΠΔ [85α]

[83] βλ.αιτιολογική σκέψη 97 του ΓΚΠΔ

[84] βλ. άρθρο 10 παρ 5 του Ν. 4624/2019

[85] βλ. άρθρο 55 του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 20 του ΓΚΠΔ

[85^α]βλ. άρθρο 78 παρ 5 του Ν. 4624/2019

Υπό το νέο νομικό πλαίσιο και ιδίως την ενσωμάτωση της οδηγίας 2016/680 ΕΕ οι αρμόδιες δικαστικές, εισαγγελικές και προανακριτικές Αρχές οφείλουν πλέον να συμμορφώνονται στις υποχρεώσεις τήρησης της νομοθεσίας και να επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα των υποκειμένων (υπόπτων, κατηγορουμένων, μαρτύρων, κ.λπ) τηρώντας τις αρχές επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα για την ικανοποίηση των δικαιωμάτων τους (ενημέρωσης, πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής) **υπό τους αναγκαίους βεβαίως περιορισμούς** προκειμένου να αποφευχθεί η διακινδύνευση των σκοπών της ανάκρισης καθώς και η παρακώλυση ή παρεμπόδιση των σχετικών ερευνών και διαδικασιών.

Η εφαρμογή του ΓΚΠΔ και η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 έχουν σαν αποτέλεσμα την υποχρέωση αυξημένης προστασίας των δεδομένων κάθε φυσικού προσώπου σε βάρος του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη ή καταδικάσθηκε.

Έχει γίνει λόγος και ελέγχεται η ηλεκτρονική ανάρτηση εκθεμάτων ποινικών δικαστηρίων που περιλαμβάνει τα ονόματα των κατηγορουμένων και το έγκλημα για το οποίο παραπέμπονται να δικασθούν ή καταδικάσθηκαν, η «θυροκόλληση» της κλήσης σε ποινικό δικαστήριο ή του παραπεμπτικού βουλεύματος ή κλητηρίου θεσπίσματος στις εισόδους των πολυκατοικιών των δικηγορικών γραφείων όπου ο κάθε διερχόμενος μπορεί να λάβει γνώση (ακόμη και να φωτογραφίσει) το περιεχόμενο αυτού, η παροχή βεβαίωσης από τη γραμματεία του δικαστηρίου για την παράσταση του δικηγόρου προς υπεράσπιση κατηγορουμένου όπου αναφέρονται τα προσωπικά στοιχεία του και η αξιόποινη πράξη προκειμένου να χρησιμοποιηθεί σε άλλο δικαστήριο προς υποστήριξη αιτήματος αναβολής λόγω κωλύματος στο πρόσωπο του συνηγόρου υπεράσπισης. Ήδη το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) εξέδωσε την 96/2018 ανακοίνωσή για την ανωνυμοποίηση των προσωπικών στοιχείων των φυσικών προσώπων που μετέχουν στη διαδικασία επί προδικαστικών υποθέσεων.

Όπως οι αρμόδιες εισαγγελικές και ανακριτικές Αρχές επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα κατά την διενέργεια ανακριτικών πράξεων (π.χ. άρση απορρήτου επικοινωνιών, εξέταση DNA κ.λπ), προβαίνουν σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ιδίως αυτών που υπάγονται στην ειδική κατηγορία του άρθρου 9 του

ΓΚΠΔ «ευαίσθητων δεδομένων». Αντίστοιχα, η τυχόν επίκληση καταδικαστικών αποφάσεων από τον πολιτικώς ενάγοντα σε βάρος του κατηγορουμένου προκειμένου να θεμελιώσει τον ισχυρισμό του περί π.χ. κατ' επάγγελμα τέλεσης του εγκλήματος συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του άρθρου 10 ΓΚΠΔ. Παρά το ότι έχει δημιουργηθεί η λανθασμένη εντύπωση ότι ο ΓΚΠΔ και ο Ν. 4624/2019 που ενσωματώνει την οδηγία 2016/680 ΕΕ ,απαγορεύουν την περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τα δικαστήρια. Με τον ΓΚΠΔ διευρύνεται η δυνατότητα επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, ακόμη και στις περιπτώσεις που ενδεχομένως δημιουργείται η εντύπωση ότι η συναφής επεξεργασία αγγίζει τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος (π.χ. διερεύνηση εγκλήματος με βάση profiling, με γενετικά ή με βιομετρικά δεδομένα), υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των κανόνων ασφάλειας και των προϋποθέσεων επεξεργασίας των δεδομένων.

Με δύο ενδιαφέρουσες αποφάσεις του το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Γενικό Δικαστήριο της ΕΕ^[85^β]προχώρησαν στη θέσπιση εσωτερικών μηχανισμών ελέγχου σε περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δικαιοδοτικών καθηκόντων τους.

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις, βάσει του άρθρου 57 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 , τα εποπτικά καθήκοντα του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων δεν καλύπτουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της άσκησης των δικαιοδοτικών του καθηκόντων.

Όσον αφορά την εποπτεία της επεξεργασίας αυτής, ο νομοθέτης της Ένωσης, παραπέμποντας στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, πρότεινε ως ενδεδειγμένη λύση, στην αιτιολογική σκέψη 74 του ίδιου κανονισμού, τη θέσπιση ανεξάρτητου ελέγχου, παραδείγματος χάριν μέσω εσωτερικού μηχανισμού.

[85^β <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2019/383/03>

ημερομηνία προσπέλασης 24-02-2020

Αξίζει να σημειωθεί ότι παρόμοια πρόβλεψη υπάρχει και στον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ ή GDPR), καθώς σύμφωνα με το άρθρο 55 παρ. 3 οι εποπτικές αρχές δεν είναι αρμόδιες να ελέγχουν πράξεις επεξεργασίας οι οποίες διενεργούνται από δικαστήρια στο πλαίσιο της δικαιοδοτικής τους αρμοδιότητας. Ωστόσο, η αιτιολογική σκέψη 20 διευκρινίζει ότι: Ενώ ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, στις δραστηριότητες των δικαστηρίων και άλλων δικαστικών αρχών, το δίκαιο της Ένωσης ή των κρατών μελών **θα μπορούσε να εξειδικεύει τις πράξεις και διαδικασίες επεξεργασίας σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δικαστήρια και άλλες δικαστικές αρχές. Η αρμοδιότητα των εποπτικών αρχών δεν θα πρέπει να καλύπτει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα**, προκειμένου να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργιών κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων, περιλαμβανομένης της λήψης αποφάσεων.

Η εποπτεία των εν λόγω πράξεων επεξεργασίας δεδομένων θα πρέπει να μπορεί να ανατεθεί σε **ειδικούς φορείς στο πλαίσιο του δικαστικού συστήματος του κράτους μέλους**, το οποίο θα πρέπει ιδίως να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού, να ευαισθητοποιεί μέλη των δικαστικών λειτουργιών όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους βάσει του παρόντος κανονισμού και να επιλαμβάνεται καταγγελιών σε σχέση με τις εν λόγω διαδικασίες επεξεργασίας δεδομένων. Συνεπώς, οι αποφάσεις των Δικαστηρίων της ΕΕ αυτές είναι ιδιαιτέρως σημαντικές και σε εθνικό επίπεδο, καθώς ο Έλληνας νομοθέτης Ν4624/2019 **επέλεξε να μην συστήσει τέτοιες επιτροπές, παρεκκλίνοντας από τις προβλέψεις του ΓΚΠΔ αλλά και της Οδηγίας 680/2016 για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τις Αρχές** .(αιτιολογική σκέψη 80).

Αν και στο αρχικό σχέδιο νόμου που είχε τεθεί σε διαβούλευση το 2018 περιλάμβανε διάταξη σχετικά με τη λειτουργία εποπτικών αρχών δικαστηρίων και εισαγγελιών. Η διάταξη αυτή - ή άλλη σχετική - δεν υπάρχει στο νόμο που τελικά ψηφίστηκε, με αποτέλεσμα, να προκαλείται σύγχυση τόσο σε σχέση με το περιεχόμενο του όρου "δικαιοδοτική αρμοδιότητα", όσο και με το ποιο όργανο είναι τελικά αρμόδιο για την εποπτεία των δικαστηρίων στο πλαίσιο αυτό.

Η απόφαση(2019/C 383/03) της 16ης Οκτωβρίου 2019 του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία δημοσιεύτηκε C 383/4EL / 11-11-2019 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφορά τη θέσπιση εσωτερικού μηχανισμού ελέγχου σε περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δικαιοδοτικών καθηκόντων του Δικαστηρίου της ΕΕ .

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

1.Περιεχόμενο & Προστασία ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ

1.1.1. ΓΕΝΙΚΑ Το ποινικό μητρώο αποτελεί πολύ σημαντικό δημόσιο έγγραφο, το οποίο πέραν της απονομής δικαιοσύνης χρησιμεύει ως απαραίτητο πιστοποιητικό για την έκδοση μεγάλου αριθμού διοικητικών πράξεων (διορισμός στο δημόσιο τομέα, απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας, άδεια εργασίας αλλοδαπού, συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς, άδεια άσκησης επαγγέλματος υγειονομικού και γενικά κοινωφελούς ενδιαφέροντος, άδεια κυνηγίου, άδεια χρήσης όπλων και εκρηκτικών, άδεια εισόδου στα αεροδρόμια, εγγραφή στο Μητρώο Εξαγωγέων .Λάθη ή παραλείψεις όσον αφορά την τήρησή του , από τον υπεύθυνο ή τους εκτελούντες την επεξεργασία μπορεί να αποφέρει ολέθριες συνέπειες στο υποκείμενο, ανεπανόρθωτη υλική ή μη υλική ζημία .Πέραν της επιβολής ποινής και της εκτέλεσης της θα μπορούσε να επιφέρει συνέπειες όπως τον μη διορισμό του υποψηφίου σε δημόσιο φορέα, την μη λήψη άδειας ,την απορριψή του από κάποιο διαγωνισμό αλλά και να του προκαλέσει ανεπανόρθωτη ηθική βλάβη με δυσμενείς συνέπειες στην μετέπειτα επαγγελματική και κοινωνική του ζωή .Πέραν τούτων, η μη επιμελής τήρησή του από τον εκτελούντα καθώς και η έλλειψη κατάλληλων οργανωτικών μέτρων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας θα είχε σαν αποτέλεσμα και τον περιορισμό της υποχρέωσης του Κράτους να τηρήσει την έννομη τάξη και να προστατέψει τους πολίτες από παράνομες ενέργειες .

Οι δικαστικοί υπάλληλοι είναι αρμόδιοι για την παρακολούθηση του ποινικού μητρώου τόσο στα Δικαστήρια της Χώρας όσο και στις Εισαγγελίες. Οι εργασίες αυτές εκτελούνταν με μη αυτοματοποιημένο τρόπο ,μέχρι το έτος 2014 που εγκαταστάθηκε και λειτουργεί το Ολοκληρωμένο πληροφοριακό Σύστημα - ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ , επομένως ο υπάλληλος εκτελεί επεξεργασία[86]σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα[87] και μάλιστα της κατηγορίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων[88] τα οποία απολαμβάνουν ενισχυμένη προστασία , διενεργώντας εργασίες επεξεργασίας όπως συλλογή ,καταχώριση, οργάνωση, διάρθρωση, αποθήκευση, μεταβολή ανάκτησης αναζήτηση πληροφοριών, χρήση, κοινολόγηση διαβίβαση, διάδοση κάθε άλλη μορφή διάθεση, συσχέτιση , συνδυασμό περιορισμό, διαγραφή .

[86] βλ. άρθρο 4 παρ 1 του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με άρθρο 44 παρ 1 β του Ν. 4624/2019

[87] βλ.αρθρο 4 παρ 1 του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με με άρθρο 44 παρ 1 α του Ν. 4624/2019

[88] βλ. αρθρο 9 του ΓΚΠΔ

Ισχύουν οι περιορισμοί της επεξεργασίας που ορίζει ο ΓΚΠΔ όταν εκτελείται δημόσιο καθήκον και υφίσταται η εξαίρεση που αφορά τις Δικαστικές και Εισαγγελικές Αρχές για την μη αρμοδιότητα της εποπτικής Αρχής(ΑΠΔΠΧ) και της μη υποβολής καταγγελίας σ αυτήν , για λόγους διατήρησης της Ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης .Επομένως οι Γενικές Αρχές του ΓΚΠΔ ισχύουν καθώς και οι ειδικές ρυθμίσεις που εισάγονται με τον Ν4624/2019 για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για την πρόληψη, διερεύνηση, ανίχνευση ή δίωξη ποινικών αδικημάτων ή την **εκτέλεση ποινικών κυρώσεων**, περιλαμβανομένων της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της αποτροπής τους. Στις ως άνω περιπτώσεις οι δημόσιες αρχές θεωρούνται πάντοτε ως υπεύθυνοι επεξεργασίας. Συνεπώς οι διατάξεις του Ν. 4624/2019 εφαρμόζονται για τον υπεύθυνο και για τους εκτελούντες την επεξεργασία στην συγκεκριμένη περίπτωση. Ποινικό μητρώο ονομάζεται το αρχείο στο οποίο καταχωρούνται οι τυχόν επιβληθείσες ποινές ενός φυσικού προσώπου. Αποτελεί κατά κάποιο τρόπο την « ποινική βιογραφία» κάθε ατόμου.

1.1.2Υπηρεσίες Τήρησης :Το ποινικό μητρώο των φυσικών προσώπων τα οποία έχουν γεννηθεί στην ημεδαπή ,τηρείται στην Εισαγγελία Πρωτοδικών του τόπου γέννησής τους, σε αντίθεση με το ποινικό μητρώο των φυσικών προσώπων που έχουν γεννηθεί στην αλλοδαπή, το οποίο τηρείται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων .

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, συνιστάται υπηρεσία Γενικού Ποινικού Μητρώου. Η υπηρεσία αυτή λειτουργεί παράλληλα με τις περιφερειακές υπηρεσίες ποινικού μητρώου και τηρεί δελτία ποινικού μητρώου για όλη την επικράτεια και το εξωτερικό, ανεξάρτητα από τον τόπο γέννησης του προσώπου το οποίο αφορά το δελτίο. Στην **Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου, λειτουργεί το Τμήμα Ποινικού Μητρώου και Απονομής Χάριτος** βάσει του ισχύοντος Οργανισμού του .

Σε κάθε Εισαγγελία συνίσταται ιδιαίτερο τμήμα ποινικού μητρώου για την καταχώρηση και παρακολούθηση των μεταβολών της ποινικής κατάστασης των φυσικών προσώπων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις .

Θέματα όπως η οργάνωση των Υπηρεσιών του Ποινικού μητρώου και ο τρόπος τήρησης του ρυθμίζονται από τα άρθρα του Ν. 4620/2019. **[89]**

[89] βλ. 568 – **ΦΕΚ Τεύχος Α 96/11.06.2019** Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

1.1.3 Περιεχόμενο ποινικού μητρώου-**[90]** Σε κάθε δελτίο ποινικού μητρώου καταχωρούνται τα εξής: α) τα στοιχεία της ταυτότητας του φυσικού προσώπου, β) οι επιβληθείσες αμετάκλητες αποφάσεις για κακούργημα ή πλημμέλημα για το οποίο έχει επιβληθεί ποινή στερητική της ελευθερίας ή χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας, με τις παρεπόμενες ποινές και τα μέτρα ασφαλείας, γ) οι τυχόν αμετάκλητες αποφάσεις με τις οποίες, έχει επιβληθεί περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, δ) οι τυχόν αμετάκλητες αποφάσεις αλλοδαπού δικαστηρίου που ανακοινώθηκαν επίσημα, οι οποίες αφορούν πράξεις που χαρακτηρίζονται από την ελληνική ποινική νομοθεσία ως κακούργημα ή πλημμέλημα, ε) οι τυχόν αμετάκλητες αποφάσεις ή βουλεύματα που απαλλάσσουν τον κατηγορούμενο ως ανίκανο για καταλογισμό με τα μέτρα ασφαλείας, και οι τυχόν αμετάκλητες αποφάσεις ή βουλεύματα που απαλλάσσουν τον κατηγορούμενο λόγω έμπρακτης μετάνοιας, εφόσον και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις η προβλεπόμενη ποινή είναι φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών στ) η τυχόν αναστολή, ζ) ο χρόνος τέλεσης της αξιόποινης πράξης, η) η χάρη με άρση των συνεπειών της καταδίκης, θ) η παραγραφή της πράξης ή της ποινής με ειδικό νόμο, ι) η αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους με ειδικό νόμο, ια) η απόλυση από τις φυλακές υπό όρο και η μεταβολή ή η άρση των μέτρων ασφαλείας που έχουν επιβληθεί, ιβ) η χρονολογία και ο τρόπος απότισης της στερητικής της ελευθερίας ποινής που επιβλήθηκε για κακούργημα ή πλημμέλημα από δόλο, εφ' όσον είναι ανώτερη από τρεις μήνες, ιγ) οι διατάξεις του εισαγγελέα που εκδίδονται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης σε εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας.

[90] βλ. άρθρο 569 παρ 2 του Νόμου 4620/2019 Νέος Ποινικός Κώδικας

1.1.4 Κατηγορίες- περιεχόμενο κάθε κατηγορίας- αποδέκτες - σκοπός χρήσης

Οι υπηρεσίες οι οποίες εκδίδουν αντίγραφα ποινικού μητρώου χορηγούν δύο τύπους αντιγράφων

α)αντίγραφα ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης και

β)αντίγραφα ποινικού μητρώου γενικής χρήσης

Στα ποινικά μητρώα δικαστικής χρήσης θεωρούνται ανίσχυρες και δεν «φαίνονται» οι εγγραφές

1)οι οποίες αφορούν ένα φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει αποβιώσει ή έχει συμπληρώσει το 80ο έτος της ηλικίας του,

2)οι οποίες αφορούν αποφάσεις που έχουν ακυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή πράξεις που έχουν αμνηστευθεί ή έχει απονεμηθεί χάρη με ολική άρση των συνεπειών κατ' άρθρο 47 παρ. 2 του Συντάγματος, ή αν με ρητή διάταξη μεταγενέστερου νόμου,οι πράξεις παύουν να είναι αξιόποινες ή για οιονδήποτε λόγο επέλθει οριστική παύση της ποινικής δίωξης.

3) οι οποίες αφορούν καταδικαστικές αποφάσεις για τις οποίες χορηγήθηκε αναστολή εκτέλεσης της ποινής, σύμφωνα με το άρθρο 99 ΠΚ, **παρήλθαν πέντε έτη από τη λήξη του χρονικού διαστήματος της αναστολής**, εφ' όσον αυτή δεν έχει αρθεί ή ανακληθεί.

4) Όταν αφορούν σωφρονιστικά ή αναμορφωτικά μέτρα, ανηλίκων που έχουν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας τους ,εφόσον με αυτή τους επιβλήθηκε και ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, και παρήλθαν **πέντε έτη μετά την απότιση της ποινής με οποιοδήποτε τρόπο**, εφόσον ο ελάχιστος χρόνος περιορισμού που έχει επιβληθεί **δεν υπερβαίνει το έτος και οκτώ έτη αν υπερβαίνει το έτος**, εκτός αν στο διάστημα αυτό επέλθει νέα καταδίκη.Σε περίπτωση απόλυσης υπό όρους από το σωφρονιστικό κατάστημα, η πιο πάνω πενταετία ή οκταετία αρχίζει από τη συμπλήρωση του χρόνου δοκιμασίας (η εν λόγω πρόβλεψη περί

καταστροφής των δελτίων περιορίζεται μόνο στα σωφρονιστικά ή αναμορφωτικά μέτρα και όχι σε άλλου είδους ποινές κατά ανηλίκων).

5) Όταν επιβλήθηκε χρηματική ποινή ή παροχή κοινωνικού έργου ή ποινή φυλάκισης μέχρι **ένα μήνα**, για αδίκημα εκ δόλου ή **δύο μήνες** για αδίκημα εξ αμελείας, μετά την **πάροδο δέκα ετών από την απότιση της ποινής** με οποιονδήποτε τρόπο . Η ποινή θεωρείται ότι αποτίθηκε όταν καταβλήθηκε το ποσό της μετατροπής, όταν χαρίστηκε ή όταν χορηγήθηκε απόλυση. Αν δεν εκτελέστηκε ως χρόνος απότισης λογίζεται η μέρα που παραγράφηκε . Κατ' εξαίρεση, όταν πρόκειται για πρώτη ποινή ή για ποινή που αφορά: α) έγκλημα από αμέλεια ή β) έγκλημα με δόλο, για το οποίο ο νόμος απειλεί ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή, οι προθεσμίες που προβλέπουν μπορούν **να συντημηθούν στο μισό**, με διάταξη του αρμόδιου κατά το **άρθρο 575 εισαγγελία πλημμελειοδικών**, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Η σύντημηση παρέχεται, αν υπάρχει προσδοκία έντιμου βίου στο μέλλον.

Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο, προβαίνουν κάθε έξι μήνες σε εκκαθάρισή του, από τα δελτία που παύουν να ισχύουν **[91]**. Μετά την εξαμηνιαία περιοδική εκκαθάριση στο μηχανογραφικό σύστημα, διαγράφεται από τη μνήμη του ηλεκτρονικού υπολογιστή η ανίσχυρη εγγραφή.

Τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται αμέσως μόλις διαπιστωθεί η συνδρομή του σχετικού λόγου ή κατά την περιοδική εκκαθάριση με τη διαπίστωση του σχετικού λόγου . Η καταστροφή διατάσσεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα. **[92]**

[91] βλ. διατάξεις του 578 παρ. 1 ΚΠΔ

[92] βλ. άρθρο 573 του ΚΠΔ

Όσον αφορά τα **ποινικά μητρώα γενικής χρήσης** δεν **καταχωρούνται** , εκτός από τις παραπάνω ανίσχυρες εγγραφές, και οι εξής:

- 1) που αναγράφουν χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας ή ποινή φυλάκισης **έως έξι μήνες**, μετά την **πάροδο τριών ετών**,
- 2) που αναγράφουν ποινή φυλάκισης **πέραν των έξι μηνών** ή ποινή περιορισμού σε ψυχιατρικό κατάστημα, μετά την **πάροδο οκτώ ετών**,
- 3) που αναγράφουν κάθειρξη, μετά την **πάροδο είκοσι ετών**.**[93]**
- 4) Αν μαζί με την ποινή τη στερητική της ελευθερίας έχουν επιβληθεί παρεπόμενες ποινές ή μέτρα ασφαλείας, δεν καταχωρίζονται στο αντίγραφο γενικής χρήσης στις περιπτώσεις που η κύρια ποινή δεν καταχωρίζεται.

Ο αρμόδιος γραμματέας στις υποθέσεις αρμοδιότητας Τριμελούς Πλημμελειοδικείου και άνω , είναι υποχρεωμένος να τοποθετήσει το δελτίο ποινικού μητρώου σε κάθε δικογραφία σε σφραγισμένο αδιαφανή φάκελο.Ο φάκελος αποσφραγίζεται μετά την απαγγελία της ποινής προκειμένου να υπολογιστούν οι συνολικές ποινές του καταδικασθέντος και να κριθεί το αίτημα περι χορήγησης αναστολής. Συγκεκριμένα όταν οι συνολικές ποινές του, ξεπερνούν το ένα έτος δεν δικαιούται χορήγηση αναστολής και η ποινή μετατρέπεται σε χρηματική .Επίσης λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να κριθούν αιτήματα περί χορήγησης ανασταλτικού αποτελέσματος σε ένδικο μέσο **[94]**, ή προκειμένου να κριθεί αίτημα **[95]** χορήγησης ελαφρυντικών περιστάσεων του *Ποινικού Κώδικα*.Όταν διενεργηθούν τα παραπάνω ο γραμματέας έχει υποχρέωση να σφραγίσει εκ νέου τον φάκελο.Η παράβαση των ανωτέρω διατάξεων από το δικαστικό γραμματέα συνεπάγεται την πειθαρχική του ευθύνη.

[93]βλ. **άρθρο 571 ΦΕΚ Τεύχος Α 96/11.06.2019** Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

[94] βλ.**άρθρο 497 ΚποινΔ** όπως αντικαταστάθηκε με το **άρθρο 27 του Ν.3904/2010**,

[95] περί χορήγησης των ελαφρυντικών περιστάσεων. Άρθρα 82 παρ 2 του Κ.Ποιν Δικ του άρθρου 84 παρ. 2 του κυρωθέντος με το ν.4619/2019 και ισχύοντος από 1.7.2019

Αποδέκτες ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης

- 1) Ο Εισαγγελέας, ο τακτικός ανακριτής, ο Επίτροπος του στρατοδικείου.
- 2) Οι διευθυντές φυλακών και άλλων σωφρονιστικών Καταστημάτων, όταν ο κρατούμενος εκτίει ποινή ή υποβάλλεται σε μέτρο ασφάλειας.
- 3) Η αλλοδαπή Αρχή όταν αιτείται δικαστική συνδρομή.
- 4) Δημόσιες υπηρεσίες ή ΝΠΔΔ ,πολιτικές εκκλησιαστικές, στρατιωτικές Αρχές, επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας ή Τράπεζες όταν αυτό, απαιτείται με ρητή νομοθετική πρόβλεψη ή έκδοση Προεδρικού Διατάγματος
- 5) Η Πρεσβεία ή στο Προξενείο της Χώρας υποδοχής για λόγους μετανάστευσης
- 6) Το αρμόδιο όργανο για διορισμό δικαστικών λειτουργών , εκπαιδευτικών.

Αποδέκτες ποινικού μητρώου γενικής χρήσης

Αρμόδιες αρχές για απόκτηση άδειας οπλοφορίας, κυνηγετικής άδειας, αλιευτικής άδειας, βίζας ,άδειας οδήγησης, για αλλαγή ιθαγένειας, άδειας χρήσης εκρηκτικών, άδειας ιδιωτικού ερευνητή, άδειας για διεύθυνση ή ίδρυση ιδιωτικού πανεπιστημίου, άδειας μεσιτείας ,άδειας ασφαλιστικού πράκτορα ή μεσίτη σε ασφάλειες, άδειας δικηγόρου, άδειας ιπτάμενου, άδειας εισαγωγών και εξαγωγών φυτών και ζώων υπό προστασία ,άδειας εκπαιδευτή οδηγών, άδειας εξεταστή οδηγών, άδειας παροχής υπηρεσιών σε σχέση με προϊόντα απαλλασσόμενα από φορολογία ,άδειας εκπαιδευτή στην ασφάλεια πολιτικής αεροπορίας ,για απόκτηση άδειας εξάσκησης προστασίας προσώπων ή περιουσιών με ή χωρίς οπλοφορία, για απόκτηση άδειας εργασίας ή ενασχόλησης με εμπιστευτικές πληροφορίες, για εργασία για την θέση του φύλακα σε εθνικό πάρκο, για εργασία επαγγελματία οδηγού, ή οδηγού ταξί, για εργασία επαγγελματία ατζέντη ή σύμβουλου καριέρας, για δήλωση υποψηφιότητας σε εκλογές .

Έχει λοιπόν πολύ μεγάλη σημασία να αξιολογείται ποιος υποβάλλει , για ποιο σκοπό αλλά και να ταυτοποιείται, προκειμένου να κριθεί τι είδους αντίγραφο θα δοθεί αν ο αιτών έχει δικαίωμα πρόσβασης σε αντίγραφο, προκειμένου να αποφευχθούν πιθανά λάθη και μ' αυτό τον τρόπο παραβιάσεις στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και μάλιστα ευαίσθητων, με δυσμενείς συνέπειες στον πολίτη. Ο υπάλληλος ο οποίος είναι αρμόδιος να καταχωρεί δελτία ποινικών μητρώων , είναι υποχρεωμένος να ενεργεί την καταχώρηση εντός τριών μηνών από την ημέρα που ανακύπτει η υπηρεσιακή του υποχρέωση. [96]

Ο υπάλληλος ο οποίος εκτελεί επεξεργασία στο σύστημα ποινικού μητρώου αλλά και οποιοσδήποτε άλλος εξ αιτίας των καθηκόντων του αν έχει πληροφορηθεί το περιεχόμενο ποινικών μητρώων και το ανακοινώνει σε πρόσωπο το οποίο δεν δικαιούται να λάβει γνώση , τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών έως πέντε ετών. Επίσης ποινικά τιμωρείται όποιος υπάλληλος αντι να χορηγήσει σε αποδέκτη αντίγραφο δελτίου γενικής χρήσης χορηγήσει αντίγραφο δικαστικής χρήσης [97].

Η οποιαδήποτε αμφισβήτηση σχετικά με το νόμο που διέπει την επεξεργασία του ποινικού μητρώου εναπόκειται στην κρίση του αρμόδιου Εισαγγελέα ο οποίος εκδίδει σχετική διάταξη. Το φυσικό πρόσωπο έχει δικαίωμα προσφυγής σε τριάντα μέρες από την επίδοση της διάταξης στο Συμβούλιο πλημμελειοδικών , το οποίο αποφασίζει αμετάκλητα . Η διάταξη ή το Βούλευμα διαβιβάζεται από τον Εισαγγελέα στο Γενικό ποινικό μητρώο . [98]

[96] άρθρο 574 παρ του Ν. 4620/2019

[97] άρθρο 574 παρ 1 του Ν .4620/2019

[98] άρθρο 575 του Ν 4620/2019

Με την ΚΥΑ ΔΙΑ/ΔΠ/Α/22863 η αυτεπάγγελτη αναζήτηση αντιγράφου ποινικού μητρώου γενικής ή δικαστικής χρήσης είναι υποχρεωτική. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ΚΥΑ, η αναζήτηση των αντιγράφων ποινικού μητρώου γενικής ή δικαστικής χρήσης από τα Υπουργεία, τις Δημόσιες Υπηρεσίες, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, διενεργείται υποχρεωτικά από την αρμόδια για την έκδοση της τελικής διοικητικής πράξης, υπηρεσία, **χωρίς να απαιτείται σχετική εξουσιοδότηση του ενδιαφερόμενου πολίτη**. Σχετική είναι και η εγκύκλιος 92607/21.9.2005 του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

1.1.5. EUROPEAN CRIMINAL RECORDS INFORMATION SYSTEM (ECRIS)

Τα Εθνικά Δικαστήρια στην ΕΕ συχνά επέβαλλαν ποινές, χωρίς να γνωρίζουν τις προηγούμενες καταδίκες του κατηγορούμενου σε άλλα Κράτη-μέλη. Επομένως δεν λαμβάνονταν μέτρα για την αποφυγή της επανάληψης των ίδιων εγκλημάτων. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα πληροφοριών ποινικού μητρώου, δημιουργήθηκε για να βελτιώσει και να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι πληροφορίες, όσον αφορά τις καταδίκες οι οποίες βρίσκονται στα πληροφοριακά συστήματα των Κρατών μελών μπορούν να ανταλλάσσονται εύκολα και γρήγορα μέσω τυποποιημένων ηλεκτρονικών μορφότυπων. Έτσι κάθε Κράτος μέλος ορίζει μια Κεντρική Αρχή στην οποία υποβάλλονται αιτήματα, σε περίπτωση κίνησης νέας ποινικής διαδικασίας, μέσω ασφαλούς υποδομής πληροφορικής, με γρήγορο ομοιόμορφο και εύκολο τρόπο. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στους Δικαστές, τους Εισαγγελείς και σε δημόσιες Υπηρεσίες να έχουν εύκολη πρόσβαση σε πλήρεις πληροφορίες για την ποινική κατάσταση κάθε πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πληροφορίες αυτές απαιτούνται κατ'εφαρμογή της απόφασης πλαίσιο 2008/675/ΔΕΥ όταν κινηθεί νέα ποινική διαδικασία για την συνεκτίμηση των καταδικαστικών αποφάσεων μεταξύ των Κρατών μελών της ΕΕ αλλά και όπως επιβάλλεται σε περίπτωση πρόσληψης ατόμου σε θέση που περιλαμβάνει άμεση και τακτική επαφή με παιδιά από την 2011/92/ΕΕ σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας μπορεί και δυνάμει της Εθνικής Νομοθεσίας να υποβάλλεται αίτημα για διαδικασίες ασύλου πολιτογράφησης, υιοθεσίας παιδιών κ.α.. Το ECRIS χαρακτηρίζεται από αποκεντρωμένη Αρχιτεκτονική. Οι πληροφορίες αποθηκεύονται σε εθνικές βάσεις δεδομένων και κατόπιν ανταλλάσσονται μετά την υποβολή αιτήματος μέσω της ορισθείσας Κεντρικής Αρχής. Το κράτος μέλος στο οποίο έχει γεννηθεί ο κατηγορούμενος συγκεντρώνει όλες τις καταδικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται εναντίον του. Όταν ληφθούν αυτές, από άλλα Κράτη μέλη το εν λόγω Κράτος τις αποθηκεύει τις επικαιροποιεί και πρέπει να είναι σε θέση να παρέχει όλη την ποινική κατάσταση του υπηκόου του, σε περίπτωση αιτήματος όπου κι αυτό έχει καταδικαστεί στην αλλοδαπή και θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταλλάσει αυτές τις πληροφορίες το ταχύτερο δυνατόν με τα άλλα Κράτη. Σε περίπτωση που εκδίδεται κάποια καταδικαστική απόφαση αλλοδαπού Δικαστηρίου υποχρεούται το Κράτος μέλος να τη διαβιβάζει το ταχύτερο δυνατόν στο Κράτος της

αλλοδαπής. Η διαβίβαση γίνεται ηλεκτρονικά με τον τυποποιημένο μορφότυπο ο οποίος περιέχει δύο πίνακες αναφοράς , αξιόποινες πράξεις και ποινές .Αυτό επιτυγχάνεται με την κωδικοποίηση. Το 2017 όλα τα Κράτη μέλη της ΕΕ έχουν διασυνδεθεί στο σύστημα ECRIS ωστόσο δεν υπάρχει διασύνδεση όλων των Κρατών με όλα τα υπόλοιπα .Ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου μπορεί να πραγματοποιηθεί και για σκοπούς που δεν σχετίζονται με ποινική διαδικασία ανάλογα και με την Νομοθεσία και των αποφάσεων 2009/315/ΔΕΥ και 2009/316/ΔΕΥ του Συμβουλίου . Έχουν ληφθεί διάφορα τεχνικά και χρηματοδοτικά μέτρα για να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να προετοιμάσουν την τεχνική υποδομή που απαιτείται για τη διασύνδεση των συστημάτων τους ποινικού μητρώου.Η Επιτροπή έθεσε στη διάθεση των Κρατών μελών ειδικό λογισμικό.Το σύστημα λειτουργεί αποδοτικά εντός της ΕΕ ωστόσο το σύστημα δεν μπορεί να υποστηρίξει καλά την ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτες Χώρες λόγω μη ύπαρξης ενιαίου αποθετηρίου πληροφοριών.Για ν αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα έχει εκδοθεί πρόταση για τη δημιουργία κεντρικού συστήματος ECRIS [99]

[99] https://e-justice.europa.eu/content_criminal_records-95-el.do(ημερομηνία προσπέλασης 23-02-2020)

1.1.6 ECRIS-TCN

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την Τρίτη, 9 Απριλίου 2019, επισήμως τον κανονισμό και την οδηγία ECRIS. Με την έγκριση αυτή, ολοκληρώνεται η νομοθετική διαδικασία.

Μ' αυτόν τον τρόπο η ΕΕ θεσπίζει νέους κανόνες για τη βελτίωση του τρόπου ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με προηγούμενες καταδίκες υπηκόων τρίτων χωρών. Το αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου ECRIS θα περιλαμβάνει πλέον κεντρική βάση δεδομένων με πληροφορίες για τις καταδίκες υπηκόων Τρίτων Χωρών. (ECRIS-TCN).

Ο κανονισμός θεσπίζει τους κανόνες για τη δημιουργία του κεντρικού συστήματος και καθορίζει τα δεδομένα που θα περιληφθούν σε αυτό και τα δικαιώματα πρόσβασης. Το κεντρικό σύστημα θα περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία για την ταυτοποίηση ενός προσώπου και πληροφορίες όσον αφορά υπηκόους τρίτων χωρών αλλά και άτομα με διπλή ιθαγένεια ΕΕ/τρίτης χώρας. Οι πληροφορίες σχετικά με την καθαυτή καταδίκη θα συνεχίσουν να λαμβάνονται μόνον από το κράτος μέλος καταδίκης.

Κύρια χαρακτηριστικά του ECRIS TCN

Η βάση δεδομένων θα είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο και οι αρχές θα μπορούν εύκολα να πραγματοποιούν αναζήτηση με μηχανισμό αναζήτησης θετικού/αρνητικού αποτελέσματος: το θετικό αποτέλεσμα αναζήτησης θα προσδιορίζει τα κράτη μέλη από τα οποία μπορούν να ληφθούν πλήρεις πληροφορίες ποινικού μητρώου για συγκεκριμένο πρόσωπο. Το σύστημα θα περιέχει μόνο στοιχεία ταυτότητας, συμπεριλαμβανομένων των δακτυλικών αποτυπωμάτων και, εφόσον υπάρχουν, των εικόνων προσώπου. Τη διαχείριση του συστήματος θα αναλάβει ο eu-LISA, αρμόδιος οργανισμός της ΕΕ για τη διαχείριση πληροφοριακών συστημάτων μεγάλης κλίμακας στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Το σύστημα, εκτός από τη χρήση του για τους σκοπούς της ποινικής δίκης, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί και για άλλους νόμιμους σκοπούς, όπως για τη διαπίστευση προσώπων

προκειμένου να εργαστούν με παιδιά ή για την απόκτηση άδειας, π.χ. για τον χειρισμό πυροβόλων όπλων. Το ECRIS-TCN αποτελείται από τα δεδομένα ταυτότητας (αλφαριθμητικά και βιομετρικά δεδομένα) όλων των υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν καταδικαστεί στα κράτη μέλη. Ένας μηχανισμός αναζήτησης επιτρέπει στα κράτη μέλη να κάνουν online αναζήτηση στο ευρετήριο. Μια αναζήτηση προσδιορίζει το κράτος- μέλος που καταδίκασε ένα συγκεκριμένο άτομο . Στη συνέχεια, μπορεί να ζητηθεί από το ή τα κράτη μέλη να παράσχουν πλήρη στοιχεία ποινικού μητρώου μέσω του καθιερωμένου ECRIS.

Η Eurojust, η Ευρωπόλ και η EPPO έχουν άμεση πρόσβαση στο ECRIS-TCN προκειμένου να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους και να εντοπίσουν τα κράτη- μέλη που διαθέτουν πληροφορίες σχετικά με προηγούμενες καταδίκες υπηκόων τρίτων χωρών. Εάν υπάρξει αποτέλεσμα που υποδεικνύει τα κράτη -μέλη που διαθέτουν ποινικό μητρώο σχετικά με υπήκοο τρίτης χώρας, η Eurojust, η Ευρωπόλ και η EPPO μπορούν να διενεργήσουν αντίστοιχες επαφές με τις εθνικές αρχές των εν λόγω κρατών μελών για να ζητήσουν πληροφορίες ποινικού μητρώου με τρόπο που προβλέπεται στις αντίστοιχες ιδρυτικές νομοθετικές πράξεις τους.

Η Eurojust θα λειτουργεί επιπλέον ως κεντρικός κόμβος για αιτήματα παροχής πληροφοριών, που απευθύνονται από τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, σχετικά με τα κράτη μέλη που διαθέτουν, εφόσον υπάρχουν, πληροφορίες σχετικά με ποινικό μητρώο που αφορά υπήκοο τρίτης χώρας.

Πολύ ενδιαφέρουσα είναι **η γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Επόπτη προστασίας** δεδομένων σχετικά με την πρόταση Κανονισμού του ECRIS-TCN [100] έχει αναγνωρίσει τη σημασία της αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών τόσο για τους υπηκόους της ΕΕ όσο και για τους υπηκόους τρίτων χωρών. Προτείνει προσαρμογή στα πρότυπα που προβλέπονται στο άρθρο 16 της ΣΛΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της τήρησης των απαιτήσεων για οποιονδήποτε **νόμιμο περιορισμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων παρόλα ταύτα προτείνει τις εξής βελτιώσεις:**

[100] https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/our-work-by-type/guidelines_en (ημερομηνία προσπέλασης 24/02/2020)

-Να προβλεφθεί **επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων** προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της πρότασης πρέπει να **παρασχεθούν αντικειμενικές αποδείξεις για την αναγκαιότητα θέσπισης** κεντρικού συστήματος σε επίπεδο ΕΕ.

-Να γίνεται αξιολόγηση των ωφελειών της διαλειτουργικότητας σε σχέση τα θεμελιώδη δικαιώματα του υποκειμένου επεξεργασίας

-Η πρόταση κανονισμού θα πρέπει να συνοδεύει από κατάλληλη εκτίμηση επιπτώσεων όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων, καθώς και όσον αφορά τη συγκέντρωση της διαχείρισης όλων των συστημάτων σε έναν και μόνο οργανισμό.

- Να γίνεται **νόμιμος περιορισμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων** σύμφωνα με την πάγια νομολογία.

-Οι σκοποί επεξεργασίας των δεδομένων, πέραν των ποινικών διαδικασιών, για τους οποίους προβλέπεται η χρήση των ECRIS και - ECRIS-TCN θα πρέπει να αξιολογούνται υπό το πρίσμα της αναγκαιότητας και της αναλογικότητάς τους.

-Επιπλέον, η πρόσβαση οργανισμών της Ένωσης όπως η Ευρωπόλ στο ECRIS-TCN θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τον σκοπό του υφιστάμενου ECRIS και το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης των υπηκόων της ΕΕ και των υπηκόων τρίτων χωρών και να περιορίζεται στα καθήκοντα της οικείας εντολής για τα οποία η πρόσβαση είναι **αυστηρά αναγκαία**.

-Κάθε πρόθεση για **διεύρυνση** των υφιστάμενων σκοπών θα πρέπει να υλοποιηθεί **μέσω ουσιαστικής διάταξης** (αιτιολογική σκέψη δεν αρκεί) .

-Η **επεξεργασία δακτυλικών αποτυπωμάτων** θα πρέπει να είναι **περιορισμένης** εμβέλειας και να διενεργείται μόνο όταν η ταυτότητα συγκεκριμένου υπηκόου τρίτης χώρας δεν είναι δυνατόν να εξακριβωθεί με άλλο τρόπο.

-Όσον αφορά τις **εικόνες προσώπου**, ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι θα πρέπει να διενεργείται ή να διατίθεται **εμπεριστατωμένη αξιολόγηση της ανάγκης καταχώρισης των εν λόγω δεδομένων** και της χρήσης τους για σκοπούς ελέγχου και/ή ταυτοποίησης.

-ο **eu-LISA** (Ευρωπαϊκός Οργανισμός της ΕΕ για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο στον τομέα της Δικαιοσύνης και της ασφάλειας) **και οι κεντρικές αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να οριστούν ως από κοινού υπεύθυνοι της επεξεργασίας δεδομένων, δεδομένου ότι έχουν κοινή ευθύνη για τον καθορισμό των σκοπών και των μέσων των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων επεξεργασίας. Ο ορισμός του eu-LISA ως εκτελούντος την επεξεργασία δεδομένων δεν αντικατοπτρίζει δεόντως την πραγματική κατάσταση και δεν είναι επωφελής ούτε για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων ούτε για τα νόμιμα συμφέροντα των κρατών μελών.**

-Επιπλέον, στην πρόταση σχετικά με το ECRIS-TCN θα πρέπει να αναφέρεται με σαφήνεια η ευθύνη του eu-LISA για κάθε παράβαση της παρούσας πρότασης κανονισμού ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.72

1.1.7 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΠΟΙΝΙΚΑ ΜΗΤΡΩΑ

Απόφαση 101/2016 [101] η οποία αφορά ερώτημα ανώνυμης εταιρείας πληροφορικής για τη νομιμότητα της επεξεργασίας ποινικών μητρώων γενικής χρήσης για υπαλλήλους διαφόρων τμημάτων προκειμένου να προσληφθούν. Από το σκεπτικό και το διατακτικό της απόφασης προκύπτουν τα εξής σημαντικά. Για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας τα παραπάνω δεδομένα πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για σαφή, νόμιμο και καθορισμένο σκοπό. Επίσης θα πρέπει να είναι τα ελάχιστα για την εξυπηρέτηση του σκοπού. Η συλλογή θα πρέπει να γίνει από τους εργαζόμενους με τη μορφή υπεύθυνων δηλώσεων. Η συλλογή ποινικών μητρώων γενικής χρήσης δεν ικανοποιεί την αρχή της αναλογικότητας διότι είναι πιθανόν να αποκαλυφθούν ποινικές καταδίκες οι οποίες δεν έχουν ουδεμία σχέση με την οικονομική και παραγωγική λειτουργία της άνω εταιρείας. Τα ποινικά αδικήματα θα πρέπει να συνδέονται με τη φύση των καθηκόντων αυτών και μόνο. Τα καθήκοντα προκύπτουν από τις συμβάσεις εργασίας. Επίσης ορίζει περίοδο διατήρησης των δεδομένων 5 έτη για αυτούς που θα προσληφθούν και έξι μήνες για τους μη προσληφθέντες.

Άλλη πολύ ενδιαφέρουσα απόφαση της Αρχής προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι η 74/2018^[101], αφορά αίτημα φυσικού προσώπου για κατάργηση συνδέσμου από τα αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης GOOGLE. Η απόφαση εξεδόθη μετά από προσφυγή του φυσικού προσώπου κατόπιν άρνησης της GOOGLE Inc να καταργήσει url το οποίο παρέπεμπε σε νόμιμη δημοσίευση του Εθνικού Τυπογραφείου διατάγματος Απονομής Χάριτος για προηγούμενη καταδίκη για πράξη συκοφαντικής δυσφήμισης. Όταν αναζητούνταν το ονοματεπώνυμο του φυσικού προσώπου στα αποτελέσματα αναζήτησης φαίνονταν η καταδίκη για την πράξη της συκοφαντικής δυσφήμισης το οποίο δημιουργούσε προβλήματα στην επαγγελματική και οικονομική ζωή του. Η Αρχή έκρινε ότι ο επίμαχος σύνδεσμος είχε δυσανάλογες δυσμενείς επιπτώσεις και αρνητικό αντίκτυπο με πολύ εύκολη πρόσβαση δηλαδή την πληκτρολόγηση του ονοματεπωνύμου. Έκρινε ότι η δημοσίευση το ΦΕΚ του προεδρικού διατάγματος είναι νόμιμη και εξυπηρετεί το σκοπό της διαφάνειας. Από την άλλη μεριά η εύκολη πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα και μάλιστα ευαίσθητα, θίγει υπέρμετρα την προστασία του ατομικού δικαιώματος του αυτοκαθορισμού. Κατόπιν της στάθμισης η Αρχή αποφάνθηκε ότι η GOOGLE Inc πρέπει να καταργήσει τον συγκεκριμένο σύνδεσμο.

^[101]https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,15104&_dad=portal&_schema=PORTAL(ημερομηνία προσπελάσης 26-02-2020).

1.1.8 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ

Όταν οι αποφάσεις καταστούν αμετάκλητες ο Γραμματέας του Πρωτοδικείου είναι υποχρεωμένος εντός τριών μηνών να τις καταχωρήσει στο πληροφοριακό σύστημα του ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ. Ο αρμόδιος υπάλληλος ο οποίος εκτελεί την ανωτέρω επεξεργασία καταχώρηση, διόρθωση, αποθήκευση αρχειοθέτηση, διαγραφή δηλαδή επεξεργασία σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα συνδέεται με το σύστημα με τη χρήση εξατομικευμένων κωδικών χρήστη και συνθηματικών. Η εφαρμογή ανοίγει και εμφανίζονται 2 υποσυστήματα. Στο πρώτο φαίνεται ο συνδεδεμένος χρήστης και η Εισαγγελία στο δεύτερο υποσύστημα ο χρήστης πατώντας το κουμπί γραμματείς έδρας- διαχείριση εγγράφων ποινικού μητρώου, εμφανίζεται η φόρμα καταχώρησης η οποία χωρίζεται σε τρία επίπεδα. Το πρώτο αφορά τα ταυτοποιητικά στοιχεία του καταδικασθέντος, το δεύτερο τα στοιχεία της απόφασης και το τρίτο τις αξιόποινες πράξεις. Ο γραμματέας καταχωρεί τα υποχρεωτικά στοιχεία στα οποία υπάρχει αστεράκι και τα μη υποχρεωτικά αν υπάρχουν εντός της δικογραφίας, τα διορθώνει αν χρειαστεί τα τ' αποθηκεύει ή τα διαγράφει χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα κουμπιά νέα εγγραφή, αποθήκευση, διαγραφή εγγραφής, όσο βέβαια η εγγραφή είναι στο στάδιο της επεξεργασίας. Κατα το στάδιο αυτό, ο χρήστης μπορεί να δει ολόκληρη την εγγραφή πατώντας το κουμπί «να δω το έγγραφο» ή και αργότερα χρησιμοποιώντας φίλτρα αναζήτησης. Επίσης μπορεί να εκτυπώσει την εγγραφή. Πολυ σημαντικό στοιχείο ελέγχου αποτελεί η εμφάνιση μηνυμάτων λάθους τα οποία ο χρήστης μπορεί να διορθώσει και να προχωρήσει. Αυτό ισχύει βέβαια για λάθη, όπως ασυμφωνία στις ημερομηνίες για παράδειγμα της τελεσθείσας πράξης και της εκδοθείσας απόφασης. Η δεύτερη τιμή πρέπει να είναι μεταγενέστερη της πρώτης. Μπορεί να γίνει και διαγραφή ολόκληρης της εγγραφής η οποία δεν εμφανίζεται πλέον αλλά για λόγους ασφαλείας δεν διαγράφεται αμέσως από το σύστημα. Όταν εκτελείται αναίρεση ενεργειών το σύστημα αποθηκεύει στη βάση δεδομένων τα στοιχεία του χρήστη και την ημερομηνία και ώρα των μεταβολών. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα διασύνδεσης εγγράφων. Μόλις τελειώσει ο έλεγχος καταχώρησης η εγγραφή πατώντας το εικονίδιο «προς θεώρηση» διαβιβάζεται στην Εισαγγελία για περαιτέρω έλεγχο

από τον θεωρητή. Με το κουμπί «να δω το έγγραφο» ανοίγει το έγγραφο στην οθόνη του το θεωρεί πατώντας το κουμπί θεώρηση εγγράφου αλλιώς και επισημάνει λάθη για παράδειγμα έχει ξεχαστεί να εγγραφεί η αναστολή ποινής ή αν είναι παρών ο κατηγορούμενος ή όχι. Αυτός ο έλεγχος γίνεται εμπειρικά διότι οι δικογραφίες βρίσκονται στο Πρωτοδικείο επομένως δεν γίνεται αντιπαραβολή. Αν επισημανθούν λάθη ή παραλείψεις σ' αυτό το στάδιο η εγγραφή επιστρέφει στο Πρωτοδικείο σε επεξεργασία για διόρθωση. Όταν θεωρηθεί η εγγραφή εισάγεται στο σύστημα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να επιφέρει αποτελέσματα ,ανάλογα με το σκοπό επεξεργασίας που εκτελείται. Απο το σύστημα οι χρήστες στις Εισαγγελίες αλλά και οι γραμματείς των Πρωτοδικείων μπορούν πατώντας το κουμπί «Αίτηση για έκδοση αντιγράφου ΠΜ» και μπαίνοντας στην καρτέλα άτομα της αίτησης καταχωρεί τα στοιχεία του αιτούντος , τα αποθηκεύει και πατώντας το κουμπί δημιουργία πρωτοκόλλου το έγγραφο πρωτοκολείται και υπάρχει κατόπιν η δυνατότητα παρακολούθησης του αιτήματος. Στην αριστερή πλευρά του Πρωτοκόλλου εμφανίζονται τα στοιχεία της Εισαγγελίας ή του Πρωτοδικείου από τα οποία υποβλήθηκε το αίτημα και στη δεξιά στήλη τα στοιχεία του αιτούντος ο αριθμός πρωτοκόλλου η κατάσταση στην οποία βρίσκεται(σε εκκρεμότητα , σε εξέλιξη ή ολοκληρώθηκε)και στο πρωτόκολλο και στο ' από ποινικό μητρώο' (εννοεί το ποινικό μητρώο στο οποίο απευθύνεται το αίτημα δηλαδή στην Εισαγγελία του τόπου γέννησης του αιτούντος).Για να δείξει ολοκληρωμένο θα πρέπει το αίτημα να έχει διεκπεραιωθεί και σταλεί στην Εισαγγελία προέλευσης. Τότε εκτυπώνεται το συγκεκριμένο ποινικό μητρώο. Υπάρχει η δυνατότητα προσωπικής παράδοσης η οποία σημειώνεται και γίνεται με απόδειξη. Εκτός από αίτηση για έκδοση ποινικού μητρώου μπορεί να σταλεί και αίτημα καταχώρησης του ποινικού μητρώου λόγω του ότι ο καταδικασθείς δικάστηκε σ' έναν τόπο αλλά γεννήθηκε σε άλλον . Σ' αυτήν την περίπτωση ο χρήστης επιλέγει την καρτέλα δελτίο ποινικού μητρώου για καταχώρηση. Και επίσης το πρωτοκολλεί. Όταν ένα ποινικό μητρώο αφορά άλλη Εισαγγελία καταχωρείται στην καρτέλα υποαιτήματα και εφόσον αποθηκευθούν τα στοιχεία του φυσικού προσώπου και πρωτοκολληθούν εμφανίζονται στην καρτέλα υποαιτήματα από άλλες Εισαγγελίες και τα αιτήματα εμφανίζονται με την ένδειξη 'σε εκκρεμότητα, Υπάρχει δυνατότητα από το χρήστη, αν για παράδειγμα εντοπίσει ορθογραφικό λάθος με το κουμπί διόρθωση στοιχείων να διορθώσει το τυχόν λάθος. Αν για παράδειγμα πατήσει ο χρήστης « Βεβαίωση ποινικής κατάστασης» και 'αναζήτηση' τότε εμφανίζονται οι αποφάσεις

που υπάρχουν για το συγκεκριμένο άτομο. Στη στήλη βεβαίωση υπάρχει δυνατότητα να τσεκαριστούν από το χρήστη οι αποφάσεις που θα περιλαμβάνονται στο ποινικό μητρώο ανάλογα με το είδος ή στην περίπτωση που ο χρήστης βλέπει ότι ένα άτομο έχει δύο ονόματα και έχει γίνει καταχώρηση τη μια φορά με το ένα και την άλλη με το άλλο υπάρχει δυνατότητα ενοποίησης. Ο χρήστης έχει τη δυνατότητα σε περίπτωση που καταλάβει ότι ένα άτομο ανήκει σε άλλη Εισαγγελία να κάνει αλλαγή Εισαγγελίας και να μεταφερθεί ηλεκτρονικά στην άλλη. Οι ανωτέρω αλλαγές πρέπει να εγκριθούν από τον προϊστάμενο για αυτό περνούν σε κατάσταση «προς έγκριση» πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία. Ο προϊστάμενος αν διαπιστώσει λάθος γυρίζει πίσω στο χρήστη το αίτημα, για τυχόν διορθώσεις πατώντας το κουμπί σε εξέλιξη, αλλιώς επιλέγει το κουτί ολοκληρώθηκε. Ο χρήστης σε μεταγενέστερο χρόνο μπορεί να διενεργήσει μεταβολές (οι οποίες για παράδειγμα να προέρχονται από αλλαγές ονόματος, κατάστασης του φυσικού προσώπου, συγχώνευση ποινών, προεδρικό διάταγμα απονομής χάριτος, αποφυλακιστήριο σύνδεση εγγράφων που έρχονται για να συσχετιστούν με ήδη καταχωρημένη απόφαση ή το αντίστροφο, με δυνατότητα και χειροκίνητης διασύνδεσης κ.α.) σε ένα ήδη καταχωρημένο δελτίο ποινικού μητρώου πατώντας τα κουμπιά έγγραφα ποινικού μητρώου και διαχείριση εκκρεμοτήτων ποινικού μητρώου με τα φίλτρα βρίσκει το συγκεκριμένο ποινικό μητρώο στο οποίο κάνει τις αλλαγές με το κουμπί audit εμφανίζεται ποιός χρήστης και σε ποιο χρόνο κάνει τις μεταβολές, υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης με έγγραφα που αφορούν την αλλαγή, τα οποία μπορεί να ανεβάσει στην εφαρμογή ή αντίθετα να τα αφαιρέσει (upload file /download file). Οι περιπτώσεις διαγραφής όταν πρόκειται για ανήλικο εμφανίζονται στο σύστημα ως υποψήφιοι προς διαγραφή με βάση την ημερομηνία γέννησης. Ο χρήστης επιλέγει την απόφαση που πρέπει να διαγραφεί χωρίς να σημαίνει ότι εξαφανίζεται η συγκεκριμένη εγγραφή παραμένει με διακριτό χρώμα στο σύστημα και μπορεί να επαναφερθεί. Με τον ίδιο τρόπο εμφανίζονται και οι υπερήλικοι άνω των 80 ετών οι οποίοι εμφανίζονται ως υποψήφιοι προς διαγραφή με κριτήριο την ημερομηνία γέννησης. (Εδώ η διαγραφή αφορά το πρόσωπο και όχι το δελτίο όπως στους ανηλίκους). Η εγγραφή επίσης δεν «φεύγει» τελειώς από το σύστημα και αν επιλεγεί εμφάνιση διαγεγραμμένων θα εμφανιστεί, αλλιώς θα φαίνεται με διακριτό χρώμα στη λίστα. [102]

[102] Εγχειρίδιο εφαρμογής ΕΜΠ Επιχειρησιακά σενάρια - Έκδοση 3η

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η τεχνολογική εξέλιξη μετέβαλε και στιγμάτισε την ανθρώπινη ιστορία φέρνοντας επαναστατικές αλλαγές σ όλους τους τομείς της πολύπτυχης ζωής μας.

Μέσα σ αυτή τη δίνη,οι κοινωνίες και τα Κράτη προσπαθούν να προσαρμοστούν χρησιμοποιώντας μια σειρά εργαλείων από τον ψηφιακό κόσμο προκειμένου να αξιοποιήσουν την πληροφορία προς όφελος τους.Μέσα σ' αυτόν τον καταγισμό της ροής των πληροφοριών επιβάλλεται η **με κάθε δυνατό τρόπο προστασία των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των πολιτών**. Η προστασία της ιδιωτικότητας (privacy), του δικαιώματος του ατόμου ν' αποφασίζει για το πότε, πως και μέχρι ποιο σημείο τα προσωπικά του δεδομένα θα εξωτερικεύονται σε τρίτους, αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για ενα πολιτισμένο κόσμο.Βασική υποχρέωση του Κράτους δεν αποτελεί μόνο η θέσπιση κανόνων και νόμων αλλά παράλληλα και η δημιουργία μιας κουλτούρας στους πολίτες η οποία θα οδηγεί στην καλύτερη δυνατή προσαρμογή τους μ αυτούς .

Ο δημόσιος τομέας δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος απ όλα τα παραπάνω. Μάλιστα,ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός του ,αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση στις μέρες μας . Έννοιες , όπως ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές πλατφόρμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, υπολογιστικό νέφος, διαλειτουργικότητα,αποτελούν τη νεα πραγματικότητα και στο δημόσιο τομέα.

Απο την άλλη μεριά η ανάγκη για ανίχνευση, πρόληψη, καταστολή ποινικών αδικημάτων , λόγοι δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας ασφάλειας εκτέλεσης δημόσιου καθήκοντος , περιορίζει τα ατομικά δικαιώματα .

Η νομοθεσία πρέπει να εξασφαλίσει το κατάλληλο πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να εξισορροπηθούν τα δικαιώματα αυτά.

Απο την ανωτέρω ανάλυση κατέσκει σαφές ότι και στο χώρο της Δικαιοσύνης έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού . Η λειτουργία του Εθνικού Ποινικού μητρώου αποτελεί ένα θετικό βήμα.

Από την παραπάνω ανάλυση έγιναν οι εξής διαπιστώσεις:

- 1) Ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται στις δραστηριότητες των Δικαστικών υπηρεσιών,
- 2) Όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης έναντι των απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας και της πρόληψής τους και της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων αυτών, εφαρμόζεται η οδηγία 2016/680 ΕΕ επειδή αποτελεί το **αντικείμενο ειδικής ενωσιακής νομικής πράξης**. Η οποία ενσωματώθηκε στον Ν 4624/2019.
- 3) Το άρθρο 10 του ΓΚΠΔ παρέχει εξουσιοδότηση στον Εθνικό Νομοθέτη(ρήτρα εξειδίκευσης-ανοίγματος)**να λάβει τα αναγκαία μέτρα προστασίας** προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζονται. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 73 του ΓΚΠΔ μπορούν να επιβληθούν από το ενωσιακό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους -μέλους περιορισμοί, σχετικά με τα δικαιώματα του υποκείμενου για συγκεκριμένους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος .**Οι εν λόγω περιορισμοί θα πρέπει να είναι σύμφωνοι προς τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον Χάρτη (ΧΘΔΑΕΕ)** και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.
- 4) Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 20 του ο ΓΚΠΔ το δίκαιο της Ένωσης ή του Κράτους μέλους ,θα μπορούσε **να εξειδικεύει τις πράξεις και διαδικασίες επεξεργασίας** σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δικαστήρια και άλλες δικαστικές αρχές.
- 5) Από τη διάταξη του άρθρου 55 παρ 3 του ΓΚΠΔ προκύπτει ότι η Αρχή προστασίας Προσωπικών δεδομένων δεν έχει αρμοδιότητα εποπτείας , πράξεων επεξεργασίας οι οποίες διενεργούνται από τα Δικαστήρια στο πλαίσιο της δικαιοδοτικής τους αρμοδιότητας .Όμως η διάταξη του άρθρου 10 παρ 5 του Ν 4624/2019 ορίζει ότι η Αρχή δεν έχει την ως άνω αρμοδιότητα στο πλαίσιο όλης της δικαστικής λειτουργίας τους και των δικαστικών καθηκόντων τους.
- 6) Η αρμοδιότητα των εποπτικών αρχών δεν θα πρέπει να καλύπτει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα, προκειμένου να διασφαλίζεται η

ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων.

- 7) Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 20 του ΓΚΠΔ η εποπτεία των εν λόγω πράξεων επεξεργασίας δεδομένων μπορεί να ανατεθεί σε **ειδικούς φορείς στο πλαίσιο του δικαστικού συστήματος του κράτους μέλους**, το οποίο θα πρέπει ιδίως να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού, να ευαισθητοποιεί μέλη των δικαστικών λειτουργών όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους βάσει του παρόντος κανονισμού και να επιλαμβάνεται καταγγελιών σε σχέση με τις εν λόγω διαδικασίες επεξεργασίας δεδομένων.
- 8) Δεν υπάρχει υποχρέωση ορισμού υπεύθυνου προστασίας(DPO) ως προς την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα , όταν αυτή εκτελείται από Δικαστικές Αρχές στο πλαίσιο της δικαιοδοτικής τους αρμοδιότητας.
- 9) Παραπάνω παρουσιάστηκε ο τρόπος επεξεργασίας , οι αποδέκτες , οι σκοποί χορήγησης, με στόχο να καταδειχθεί ότι η μη νόμιμη και πλημμελής επεξεργασία του ποινικού μητρώου ,μπορεί να **επιφέρει τεράστια υλική η μη ζημιά** στο φυσικό πρόσωπο το οποίο αφορά αλλά και τεράστια ευθύνη του υπεύθυνου και εκτελούντος την επεξεργασία του .(Πειθαρχικές, ποινικές αστικές κυρώσεις).
- 10) Οι εγγραφές που περιέχονται θα πρέπει να είναι αξιόπιστες και επικαιροποιημένες ένα σφάλμα μπορεί να σημαίνει αποκλεισμό από διορισμό αποκλεισμό από τη συμμετοχή σε κάποιον δημόσιο διαγωνισμό, βλάβη στην φήμη ή στην υπόληψη του ατόμου με περαιτέρω επαγγελματική και οικονομική ζημία.
- 11) Το Εθνικό ποινικό μητρώο έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζει ως ένα σημείο ,την προστασία απο λάθη καταχώρησης μέσω της διεπαφής με το χρήστη με μηνύματα λάθους .
- 12) Από την ανάλυση του τρόπου λειτουργίας του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος « ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ» προκύπτει ότι η επιλογή των ανίσχυρων εγγραφών , προκειμένου να δοθεί ποινικό μητρώο γενικής χρήσης αντί δικαστικής, γίνεται με μη αυτοματοποιημένο τρόπο. Επιπρόσθετα τα ποινικά μητρώα τα οποία παύουν να ισχύουν εκτός απο αυτά που εμφανίζονται ως « υποψήφια για καταστροφή» με κριτήριο την ημερομηνία γέννησης(υπερήλικες, ανήλικοι) , χρειάζονται την παρέμβαση του εκτελούντος, προκειμένου να επιλεγούν προς καταστροφή .

13)Όσον αφορά τη διαλειτουργικότητα (interoperability) το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα ΕΠΙΜ είναι ήδη διασυνδεδεμένο με το πληροφοριακό σύστημα POLICE ON LINE. Πρωτόκολλο συνεργασίας υπεγράφη μεταξύ του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τη μείωση της γραφειοκρατίας και τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών εξυπηρέτησης του πολίτη.

Με το πρωτόκολλο εγκαθιδρύεται ένα σύγχρονο ηλεκτρονικό σύστημα επικοινωνίας και διαλειτουργικότητας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Εθνικού Ποινικού Μητρώου με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, μέσω του συστήματος Police on line της Διεύθυνσης Πληροφορικής του Αρχηγείου του Σώματος.

Με τη χρήση των παραπάνω διαδικτυακών υπηρεσιών (web services), παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες Υπηρεσίες, στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης διαδικασίας, να αναζητούν και να ανακτούν αντίγραφα Ποινικού Μητρώου προσώπων, για δημόσιο σκοπό.

Οι διαδικτυακές αυτές υπηρεσίες αφορούν:

α)στην καταχώρηση αιτήματος από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας για Βεβαίωση Ποινικής Κατάστασης,

β)στην παρακολούθηση της εξέλιξης του αιτήματος,

γ)στην αποστολή ποινικού δελτίου από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και

δ)στην ανάκτηση ποινικού δελτίου από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας.

Επιπλέον, η επικοινωνία των δύο Φορέων κατά τις διαδικτυακές υπηρεσίες γίνεται κρυπτογραφημένα, με όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας της πληροφορίας η οποία ανταλλάσσεται.

Σύμφωνα με το Υπουργείο, τα οφέλη της διαδικτυακής διασύνδεσης είναι πολλαπλά για τις Υπηρεσίες και συνοδεύονται από συναφή πλεονεκτήματα για τους πολίτες, καθώς, μεταξύ άλλων, μειώνεται αισθητά η γραφειοκρατία, καταργείται η έντυπη επεξεργασία, εκσυγχρονίζονται και απλουστεύονται οι διαδικασίες αναζήτησης αντιγράφων Ποινικού Μητρώου, και τα αιτήματα των πολιτών διεκπεραιώνονται ταχύτερα και με ασφάλεια.

14) Οι πληροφορίες όσον αφορά τις καταδίκες οι οποίες βρίσκονται στα πληροφοριακά συστήματα των Κρατών- μελών μπορούν να ανταλλάσσονται εύκολα και γρήγορα μέσω τυποποιημένων ηλεκτρονικών μορφότυπων. Κάθε Κράτος έχει

ορίσει μια Κεντρική Αρχή στην οποία υποβάλλονται τα αιτήματα. Το παραπάνω σύστημα ονομάζεται ECRIS.Έχει ήδη εγκριθεί ο Κανονισμός προκειμένου ν' αναβαθμιστεί να περιλαμβάνει κεντρική βάση δεδομένων για να μπορεί να επεξεργαστεί πληροφορίες που αφορούν την ποινική κατάσταση πολιτών Τρίτων Χωρών μέσω της δημιουργίας του ECRIS-TCN . Σ αυτό θα έχουν άμεση πρόσβαση η Eurojust, η Ευρωπόλ και η EPPO .Επομένως γίνεται αντιληπτό ότι οι πληροφορίες διατίθενται σε μεγάλη κλίμακα.

14)Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης , θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα οργανωτικά μέτρα προστασίας εξ ορισμού και από προεπιλογή(By Design και by Default) προκειμένου να προστατεύει τα ευαίσθητα αυτά προσωπικά δεδομένα από καταστροφή, αλλοίωση , κακόβουλες ενέργειες ή περιστατικά επιθέσεων άρνησης παροχής υπηρεσιών προκειμένου να εξασφαλίζεται η **διαθεσιμότητα (Availability)η εμπιστευτικότητα (Confidentiality) και η ακεραιότητα (Integrity) των δεδομένων.**

15)Καθίσταται αναγκαίο όσον αφορά τη διαβίβαση των ποινικών μητρώων ο εκτελών την επεξεργασία να γνωρίζει ακριβώς που απευθύνει τα δεδομένα αυτά και για ποιο σκοπό και μάλιστα να τηρεί τις αρχές της αναλογικότητας και της ελαχιστοποίησης του σκοπού και να τα διαβιβάζει σε παραλήπτες που ορίζει ο νόμος.

16)Ο εκτελών την επεξεργασία πρέπει να τηρεί την αρχή της εμπιστευτικότητας και να μην κοινολογεί σε τρίτους το περιεχόμενο των ποινικών μητρώων και να λαμβάνει μέτρα για την ορθή χρήση κωδικών τους οποίους πρέπει να φυλάσσει μακριά από μη εξουσιοδοτημένους χρήστες.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- 1) Δημιουργία, με νομοθετική διάταξη , ειδικών φορέων στο πλαίσιο του δικαστικού συστήματος του κράτους μέλους, οι οποίοι θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες του ΓΚΠΔ.
- 2) Ορισμός υπεύθυνου επεξεργασίας ακόμη κι αν αυτό δεν είναι υποχρεωτικό σε κάθε δικαστική υπηρεσία προκειμένου να καθοδηγεί και να συμβουλεύει τους εκτελούντες την επεξεργασία .
- 3) Δημιουργία κώδικα δεοντολογίας.
- 4) Οργάνωση σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί ο ανθρώπινος παράγοντας .
- 5) Συνεχείς αναβάθμισεις του πληροφοριακού συστήματος και αυτοματοποίηση σε σχέση με όλα τα θέματα που αφορούν την επιλογή των ποινών που δεν θα εμφανίζονται , όπως ορίζει η νομοθεσία, δημιουργία τρόπων που να εξασφαλίζουν καλύτερα τον έλεγχο της ορθότητας των καταχωρήσεων .Αυστηρή τήρηση των προθεσμιών καταχώρησης και εκκαθάρισης.
- 6) Στα πλαίσια της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας, να δίδεται απάντηση στα αιτήματα των υπηρεσιών για ποινικά μητρώα όσον αφορά την έκδοση διοικητικών πράξεων στα αιτήματα που θα έχει τη μορφή «έχει ή δεν έχει τις προϋποθέσεις» προκειμένου να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος σκοπός χωρίς να δίδεται αναλυτικά το ποινικό του μητρώο που πιθανόν να περιλαμβάνει και ποινές που δεν έχουν σχέση με το σκοπό .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ιγγλεζάκης Ιωάννης , Δίκαιο της Πληροφορικής Β Έκδοση σελ 4

Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου 2016 σελίδες (47-52)

Ιωάννης Ιγγλεζάκης Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών δεδομένων- Έκδοση 2^η σελ 45-46

Βασίλειος Αραβαντινός , Προστασία των στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα από την αθέμιτη επεξεργασία τους με ηλεκτρονικό υπολογιστή, Εκδόσεις Σάκκουλα,1997 (16-21)

Λίλιαν Μήτρου, Ο γενικός Κανονισμός προστασίας προσωπικών δεδομένων

Εκδόσεις Σάκκουλα Κεφάλαιο Παλιά και Νέα Δικαιώματα (123-145)

Λίλιαν Μήτρου.Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας προσωπικών δεδομένων

Εκδόσεις Σάκκουλα,Κεφάλαιο 4 ,Οι Αρχές της επεξεργασίας (57-67)

ΚΕΦ 5.Η θεμελίωση της νομιμότητας της επεξεργασίας κεφ 5 (69-89)

Εισαγωγή στο Δίκαιο σελ 11 Σημειώσεις Λίλιαν Μήτρου

Εγχειρίδιο εφαρμογής ΕΜΠ Επιχειρησιακά σενάρια Έκδοση 3η

https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/4578/4/02_chapter_01.pdf

www.icsd.aegean.gr > website_files > Λίλιαν Μήτρου Η Προστασία της Ιδιωτικότητας στην Πληροφορική και τις Επικοινωνίες. Η νομική διάσταση

https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,213245&_dad=portal&_schema=PORTAL

(ημερομηνία προσπέλασης 12/02/2020)

https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/our-work-by-type/guidelines_en..(ημερομηνία προσπέλασης 24/02/2020)

https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,15104&_dad=portal&_schema=PORTAL
(ημερομηνία προσπέλασης 26-02-2020).

https://e-justice.europa.eu/content_criminal_records-95-el.do(ημερομηνία προσπέλασης 23-02-2020)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2019/383/03> ημερομηνία προσπέλασης 24-02-2020

